

ISSN 1300-4689

Erciyes

Aylık Fikir Sanat Dergisi

YIL: 44

SAYI: 521

MAYIS 2021

Erciyes

Aylık Fikir ve Sanat Dergisi

(Ulusal Hakemli Dergi)

ISSN: 1300-4689

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü

Âlim GERÇEL

Genel Yayın Müdürü

Ömer BÜYÜKBAŞ

Genel Yayın Danışmanı

Prof. Dr. Bayram DURBİLMEZ

Genel Yayın Yönetmeni

Mehmet BİLGEHAN

Halkla İlişkiler

Mehmet ÇAYIRDAĞ

Yaşar ELDEN

Düzenleyiciler

Prof. Dr. Önder ÇAĞIRAN, Prof. Dr. Remzi KILIÇ

Dr. Ahmet KAYASANDIK, Öğr. Gör. Mehmet BİLGEHAN,

HAKEM HEYETİ

Prof. Dr. Ahmet BURAN (Fırat Üniversitesi)

Prof. Dr. Ahmet CİHAN (İstanbul Medeniyet Üniv.)

Prof. Dr. Önder ÇAĞIRAN (Erciyes Üniversitesi)

Prof. Dr. Bayram DURBİLMEZ (Hacı Bektaş Veli Üniv.)

Prof. Dr. Kemal GÖDE (Süleyman Demirel Üniv. Emekli)

Prof. Dr. İlyas GÖKHAN (Niğde Ömer Halisdemir Üniv.)

Prof. Dr. Tuncer GÜLENSOY (Erciyes Üniversitesi, Emekli)

Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN (Ege Üniv., TDK Bşk.)

Prof. Dr. Abdurrahman GÜZEL (Başkent Üniversitesi)

Prof. Dr. Zekeriya KARADAVUT (Akdeniz Üniversitesi)

Prof. Dr. M. Metin KARAÖRS (Erciyes Üniv. Emekli)

Prof. Dr. Zeki KAYMAZ (Ege Üniversitesi)

Prof. Dr. Mustafa KESKİN (Erciyes Üniversitesi, Emekli)

Prof. Dr. Atabey KILIÇ (Erciyes Üniversitesi)

Prof. Dr. Remzi KILIÇ (Erciyes Üniversitesi)

Prof. Dr. Metin ÖZARSLAN (Hacettepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN (Erciyes Üniversitesi)

Prof. Dr. Hatice ŞAHİN (Uludağ Üniversitesi)

Prof. Dr. Esmâ ŞİMŞEK (Fırat Üniversitesi)

Prof. Dr. Mustafa TURAN (Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN (Ege Üniversitesi, Emekli)

Prof. Dr. Ali YAKICI (Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. Osman YILDIZ (Süleyman Demirel Üniversitesi)

(Not: Soyadlarına göre alfabe sırasıyla)

Yazışma Adresi

Erciyes Dergisi, P.K. 218, 38002 KAYSERİ

Telefon – Belgeç: 0 532 725 37 13 -0 352 231 73 03

İdare Yeri

Sahabiye Mahallesi Muhtarlığı

Kalenderhane Sokağı, Nu.: 8

38010 Kocasinan/KAYSERİ

Ağ sayfası: www.erciyesdergisi.com.tr

E-posta: bilgi@erciyesdergisi.com

alimgercel@gmail.com

YIL: 44 ★ SAYI: 521 ★ MAYIS, 2021

İÇİNDEKİLER

SAYFA

Erciyes'ten: Türkçülüğün Şeref ve Onur Günü "3 Mayıs 1944"

Alim GERÇEL, Mehmet BİLGEHAN.....1

Millî Bir Şuur Âbidesi Olarak Nihal Adsız'ın Türkçülük ve Türk Ülküsü Algısı

Serap YILDIZ.....4

Ozantürk'ün "Sarıkamış" Şiiriyle Sarıkamış Harekâtı'na Empatik Bir Yaklaşım (5)

Mehmet BİLGEHAN.....12

İlk İki Dünya Savaşı Dersleri

İsmet BOZOĞLAN.....24

Cumhuriyet Devletim (Şiir)

Erol ALBAYRAK.....28

Gazetelerde Metin Tipleri

Mehmet Garip SİPER.....29

Dizgi ve Tasarım

Mehmet BİLGEHAN

Hakan TOPUZOĞLU

www.erciyesdergisi.com.tr

İnternet Sayfasında Yayınlanmaktadır.

İndirme ücretsizdir, satılmaz!

Yazılarınızı

E-posta: mebilgehan@gmail.com

Giriş

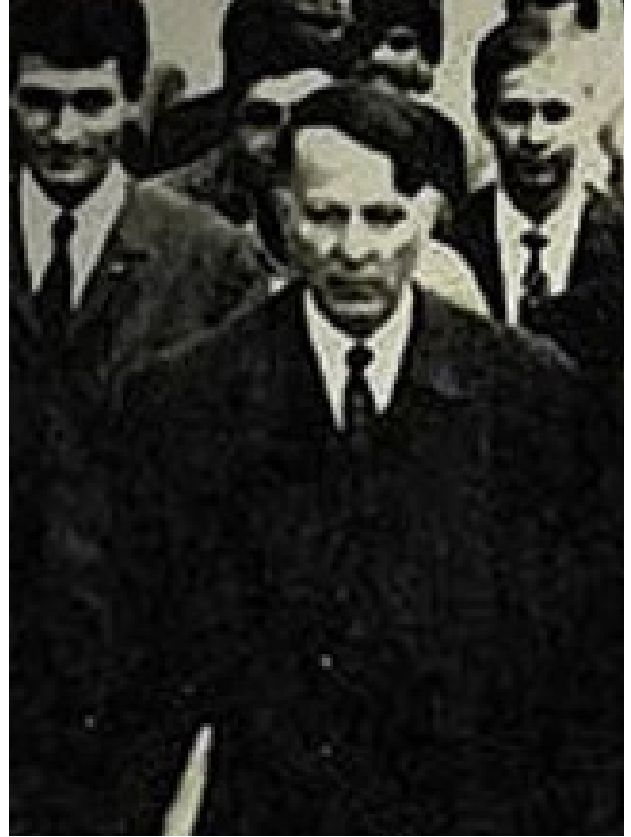
Milletler, tarih sahnesinde bıraktıkları izlerle yaşar ve bu izler onların kimliklerinin temel taşlarını oluşturur. Türk milleti de binlerce yıllık tarihinin derinliklerinden gelen bir kimlik ve medeniyet mirasıyla, dünya milletler ailesi içerisinde müstesna bir yere sahiptir. Bu müstesna milletin yine müstesna fertleri arasında “ezel anasından ölmek üzere doğan” yaptıklarıyla, eserleriyle milletin vicdanında müstesna bir yere sahip olan kişiler ve bunların yarattığı olaylar vardır.

Böylesine müstesna insanların yaşayarak yarattığı olayların meydana geldiği günler milletlerin tarihinde “şeref ve onur günü” olarak milletin hafızasına kaydedilir. Böyle günler milletleri tarihinde önemli kırılmaların ve dönüşümlerin de yaşandığı şeref ve onur günlerdir.

Başlangıçta bir darbe, felaket şeklinde başlayan olaylar içerisinde önemli onur ve şeref günü meydana gelmesine vesile olan bu insanlar, felaket gemisi dalgalı denizde yöneterek, her şeye rahmet onu güvenli bir limana çekmeyi başlayan kaptanlara benzerler. Onlar kaosun içerisinde yaşanan felaketleri, millî bir bayrama dönüştürme kabiliyet ve istidatları vardır.

Bildiğiniz gibi 19. Yüzyılın ilk yarısında, büyük savaşların, ideolojik çatışmaların ve siyasi dönüşümlerin sancıları yaşanırken, bir taraftan da önemli fikri hareketler oluşmuştur. Bu fikri hareketlerden biri de hem oluşum hem de gelişim dönemlerinde bizim için hep önemli olmuştur ve önemli olmaya devam edecek fikri harekettir ki bunun adı: “Türkçülüktür”.

Türkçülük fikri, milletimizin kadim değerlerinin ve kadim mirasın “modern zamanlarda” yeniden inşasını hedefleyen Türk milletinin özüne dönüşünü temsil eden bir fikri harekettir. Türkçülük fikri kadim, millî (ulusal) değerlerimize bağlı olduğu kadar zamanın ruhunu da algılayarak modern (çağdaş) zamanda Türk

milletini “Merhum Başbuğ Alparslan Türkeş’in belirttiği gibi bizim Türkçülük anlayışının temelinde Türk Medeniyetini çağlar üzerinden aşırarak muasır medeniyetin düzeyinin en ön saflarına getirmektir.

Oğuz’dan Bilgehan’a, Bilgehan’dan Alparslan Gazi’ye, Alparslan Gazi’den Osman Gazi’ye ve Osman Gazi’den Atatürk’e, Atatürk’ten Nihal Adsız ve Alparslan Türkeş’ten zamanın ruhunu taşıyan Bilge Lider Devlet Bahçeli ve kadrosu anlayışına intikal eden Türkçülük: Türk milletin kültürüne, diline ve tarihine olan bağlılığını ön plana çıkaran bir fikir harekettir. Bu fikri hareket, Türk milletinin kendi kaderini tayin etme hakkını savunmuş ve yabancı ideolojilerin etkisine karşı milli bir direnişi teşvik etmiştir.

Zamanın ruhunu taşıyan Türkçülük hareketinin eylem sahnesinde siyasi harekete dönüşmesinin tarihi “3 Mayıs 1944”tür. 3 Mayıs 1944, Türkçülük fikrinin eylem sahnesine çıktığı

ve siyasi kadro harekâtına dönüştüğü önemli bir tarihtir. 3 Mayıs 1944, aynı zamanda Türkçülerin yargılandığı ve susturulmaya çalışıldığı bir dönemin zirve noktasıdır. Türkçülük fikrinin kabuğunun kırılıp, çekirdeğinin millet tarlasında fidan tuttuğu ve siyasî alanda gelişmeye başladığı gündür. Bu nedenle Türkçülük fikrinin ana çekirdek kadrosu da bu dönemde ortaya çıkmıştır. Bu çekirdek kadro Nihal Atsız gibi sembol bir karakter üzerinden milletin birliği ve bağımsızlığı uğruna 3 Mayıs 1944 tarihinde yaşanan hadiselerle taçlanmışır.

3 Mayıs 1944 devrin siyasi gelişmelerine bir önlem olarak Rus ihtilalini yapan komünist bir Sovyet rejimine hoş görünmek gayesiyle Türkçülere yönelik hazırlanan bir kumpas ve yargı darbesidir. Ancak burada yargılanan “Türkçülük fikri ve kadim Türk ruhu olmuştur ve başta H. Nihal atsız olmak üzere yargılananlar kendilerini ve fikirlerinin değil Türk milletinin ruhunu savunmuşlardır.

3 Mayıs 1944’te, dönemin Türkiye’sinde, Türk milliyetçiliği fikrini savunan bir grup aydın, Nihal Atsız’ın öncülüğünde ciddi bir baskıya ve soruşturmayla maruz kalmıştır. Bu olayın temelinde, II. Dünya Savaşı yıllarında Türkiye’deki siyasi dengeler ve Türkçülük fikrinin rejim tarafından tehdit olarak algılanması yatmaktadır. Nihal Atsız’ın Cumhurbaşkanı İsmet İnönü’ye hitaben yazdığı açık mektuplar, dönemin Millî Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel ve diğer isimleri eleştirmesi, hükümetin tepkisine neden olmuştur.

3 Mayıs 1944’te Nihal Atsız ve diğer Türkçü aydınlar yargılanmak üzere mahkemeye çıkarılmışır. Bu süreçte milliyetçi gençlik ve aydınlar, Nihal Atsız ve arkadaşlarına destek olmak amacıyla Ankara’da bir araya gelerek yürüyüş yapmıştır. Bu protestolar, Türkçülük fikrinin bir savunusu ve milliyetçi hareketin bir güç gösterisi olarak tarihe geçmiştir.

3 Mayıs 1944’ün “Türkçülüğün Şeref ve Onur Günü” olarak anılmasının temelinde, Türk milletinin varlığı, birliği ve bağımsızlığı için mücadele eden kişilere duyulan saygı ve minnettarlık yer alır. Bu gün, Türk milliyetçileri tarafından milli bilincin uyanışı ve Türkçülüğün

değerlerinin hatırlanması adına her yıl anılmaktadır. Türk gençliği, bu vesileyle milli kimliklerini koruma ve milli şuuru diri tutma konusunda bilinçlenmektedir.

3 Mayıs 1944, bu nedenle Türk milliyetçileri açısından bir mücadele ve dayanışma günü olarak simgesel bir değer kazanmıştır. Bu tarih, Türkçülüğün yalnızca bir fikir hareketi değil, aynı zamanda baskılara karşı bir direniş sembolü olduğunu ortaya koymuştur.

Bu süreçte, birçok Türkçü aydın gözaltına alınmış ve yargılanmıştır. “İrkçılık-Turancılık Davası” adı verilen bu davada, Türk milliyetçiliğini savunan kişiler rejime karşı bir tehdit olarak görülmüş ve uzun süren bir baskı süreci başlamıştır. Ancak bu baskılar, Türkçülerin fikirlerini daha da sağlamlaştırmış ve geniş bir halk kitlesinin desteğini almıştır.

3 Mayıs 1944, yalnızca birkaç fikir adamının değil, Türk gençliğinin de tarihe müdahale ettiği bir gündür. Türk gençleri, milli kimliklerine ve değerlerine sahip çıkmak için sokaklara dökülmüş ve Türkçülük idealine olan bağlılıklarını haykırmışlardır. Bu gençlik hareketi, 3 Mayıs’ı bir milli diriliş günü olarak tarihe kazınmıştır.

3 Mayıs, yalnızca geçmişin bir hatırası değil, Türk milletinin geleceğine dair bir umut ışığıdır. Bu tarih, milletin özüne dönme ve kendi değerleriyle yeniden yükselme azminin somut bir ifadesidir. 3 Mayıs’ta yaşananlar, milli ruhun hiçbir zaman yok edilemeyeceğini göstermiştir.

3 Mayıs, yalnızca Türk milleti için değil, dünya milletleri için de bir mesaj niteliği taşır. Milli kimlik, bağımsızlık ve birlik gibi değerlerin korunmasının, her milletin temel hakkı olduğunu haykırır. Türkçülük, bu evrensel değerlerin Türk milletine özgü bir yansımasıdır. Türkçülüğün şeref ve onur günü olan 3 Mayıs, yalnızca geçmişte kalmış bir tarih değil, bugün de Türk milletine rehberlik eden bir ilham kaynağıdır. Bu gün, milli kimliğimizi hatırlama ve geleceğe dair umutlarımızı yeniden yeşertme günüdür.

3 Mayıs, Türk milletinin birliğini ve direnişini simgelerken, Türkçülük fikrinin gelecekte de yaşatılması gerektiğini hatırlatır. Bu tarih, sadece

bir hatırlama günü değil, aynı zamanda Türk milletinin kendi kimliğine ve değerlerine bağlı kalacağına dair bir sözleşme günüdür.

Nihal Adsız “Türkçülük Bayrağı” şiirinde:

**“Türk duygusu her Türkçüye en tatlı kıımızdır;
Türk ülküsü candan da aziz bayrağımızdır.
Bayrak ki onun gölgesi Bozkurtları toplar;
Bayrak ki bütün kaybedilen yurtları toplar.
Nerden geliyor? Tanrıkut’un ordularından!
Lakin bize bir beyt okuyor kutlu yarından:
Darbeyle gönüllerde yatan ülkü silinmez!
Adsız yere düşmekle bu bayrak yere inmez!”**

1. “Türkçülük”, “Türk Ülküsü” ve “Türk duygusu”

“Türk duygusu her Türkçüye en tatlı kıımızdır” dizesi, bu duyguların Türkçüler için hem bir motivasyon kaynağı hem de ruhani bir kaynak olduğunu ifade eder.

2. Türk Ülküsünün Yüceliği

“Türk ülküsü candan da aziz bayrağımızdır” dizesi, Türkçülük ülküsünün yalnızca bir fikir değil, bir milletin varlığını sürdürebilmesinin temel direği olduğuna işaret edilir

3. Tarihi ve Mitolojik Bağlantılar

“Bayrak ki onun gölgesi Bozkurtları toplar” Türk mitolojisindeki Bozkurt figürünün birleştirici ve yol gösterici rolüne atıfta bulunur. Bu tasvir, hem geçmişteki mücadelelere telmih, hem de, gelecekteki birlik ve diriliş ideallerine de ışık tutmaktadır.

4. Tanrıkut ve Tarihi İlham

“Nerden geliyor? Tanrıkut’un ordularından!” “Tanrıkut” kavramını kullanan Oğuz (Mete) Ata telmih edilerek güçlü ordular kurarak dünyayı idare eden sistemleri kuran sistemi biza ilhamla hatırlatır.

5. Türk Ülküsünün Kalıcılığı ve Bayrağın Kudreti

“Darbeyle gönüllerde yatan ülkü silinmez! / Adsız yere düşmekle bu bayrak yere inmez!” dizeleri, Türk milletinin ideallerinin asla yok edilemeyeceğini ve bayrağın elden ele taşınacağını belirterek bunun bir kutsal nöbet olduğu anlatılmıştır.

Türkçülük fikri, darbelerle sarsılmayacak kadar

derin bir köke ve kalıcı bir ruha sahiptir. Bayrağı taşıyan fani beden yere düşse bile nöbeti dev alacak ruhu taşıyan bir nefer onu yere düşürmeyecek, göndere çekecektir.

Sonuç

3 Mayıs 1944, Türk milletinin tarihindeki en önemli fikir hareketlerinden biri olan Türkçülük düşüncesinin zorluklara rağmen nasıl ayakta kaldığını ve güçlendiğini göstermektedir. Türkçü aydınların verdiği bu mücadele, Türk milletinin geleceği için düşünce özgürlüğünün, milli kimliğin ve birlik ruhunun korunmasının önemini vurgulamaktadır. Bu nedenle, 3 Mayıs her yıl Türk milliyetçileri tarafından bir “şeref ve onur günü” olarak kutlanmaya devam etmektedir.

3 Mayıs 1944, Türk milletini Türklük duygusuyla “kıımız” gibi kendinden dönüştürmüş ve, Türk ülküsünü candan da aziz bayrak haline getirmiştir. Bu bayrak altında Nihal Atsız’ın dergâhında Tanrıkut ordusunda yetişen Başbuğ’un (Alparslan Türkeş) Bozkurtları toplanmıştır. Bu sayede ülkü ocağında filizlenen Türklük ülküsü kaybedilen yurtlarla bir olma ülküsünü Tanrıkut’un ordusu Türk ordusuna aşılayarak yeni “Kızıl Elma”ları belirleyerek her karşılaşılan zorlukta gönüllerde yatan ülkü ateşini harlamaya devam etmiştir. Günümüzde ülküsü gençlik Bilge Adsız’ın “Adsız yere düşmekle bu bayrak yere inmez!” veciz ifadesine uyarak zamanın Türklük ülküsü ruhunu taşıyan canlı bayrakları olmuştur, olmaya da devam edecektir.

Giriş

Türkçülüğün en güçlü seslerinden Nihal Adsız, yalnızca yazdığı eserlerle değil, yaşadığı dönemde sergilediği kararlı duruşuyla da tarihe damga vurmuştur. Hayatını Türk milletinin varlığını ve değerlerini korumaya adanmış Adsız, fikirleri ve mücadeleleriyle yüzyıllara hitap eden bir “**millî şuur âbidesi**” olarak tanımlanmıştır. Düşünceleriyle ve eserleriyle, Türk milletinin köklü tarihine ışık tutarken, gelecek nesiller için de bir rehber niteliği taşımaktadır. Sadri Maksudî Arsal’ın kızı, büyükelçi rahmetli Adile Ayda’nın ifadeleriyle Adsız, “*Siz yüzyıllar geçtikten sonra bile ilham kaynağı olacak bir şuur âbidesisiniz*” (Hacaloğlu, 2005: 5) diyerek bu gerçeği dile getirmiştir.

Nihal Adsız, eserlerinde Türk milletinin tarihine, diline ve geleneklerine duyduğu derin bağlılığı ortaya koyarken, aynı zamanda yaşadığı dönemin siyasi ve sosyal çalkantıları karşısında ödün vermeyen bir liderlik sergilemiştir. Hem bir edebiyatçı hem de bir tarihçi olarak kaleme aldığı yazılar, Türkçü düşüncenin temel taşlarını oluşturmuş ve bu alanda “**yeni ufuklar**” açmıştır.

Adsız’ın, 1944 Irkçılık-Turancılık Davası gibi zorlu süreçlerde bile fikirlerinden taviz vermemesi, onun mücadelecilik kişiliğinin en önemli göstergelerinden biridir. Mücadelecilik bir yaşama imza atan Adsız, yüzyıllara hitap eden millî şuur âbidesi olarak özellikle romanlarıyla Türklük ve Milliyetçilikle okuyanları Türklük duygusunda noktasında birleştirmiş, Türklüğün kadim atalarını rol model olarak çağdaş formda anlatmıştır.

Adsız Türk olmaktan övünür ve Türkçü olmaktan gurur duyardı ve ona göre, Türk dünyayı güzelleştirmek için yaratılmış güzel bir millettir. Bunu şu şekilde ifade eder: “*Türk bir vazife için yaratılmıştır, o vazife kâinat güzelleştiği zaman biter.*”

Nihal Adsız, Türk milletinin tarihsel ve kültürel mirasına derin bir sevgiyle bağlı olan ve Türkçülük idealini her fırsatta savunan bir düşünürdür. Onun için Türk milleti, sadece bir etnik grup değil, dünyaya estetik ve ahlaki değerler sunan, insanlık için güzellikleri temsil eden “**özel bir millet**”tir.

Adsız’ın bakış açısı sadece geçmiş anlamaya yönelik değil, geleceği şekillendirme amacını güden bir perspektife de sahiptir.

Adsız’ın Türk milletinin vazifesi ve misyonunu düşüncesi, Türk milletini diğer milletlerden ayıran özellikler üzerinden şekillendirir. Ona göre, Türk milleti, dünyayı güzelleştirmek, insanlığa doğru yolu göstermek için yaratılmıştır. Türk ahlaki bir üstünlükten de beslenerek hem kendini hem de dünyayı güzelleştirme misyonuna sahiptir. Türk milleti, insanlık için örnek olacak bir ahlaki düzeye sahiptir. Türk milletinin içindeki güç ve değerlerin, bütün insanlığa yansması gerekir. Türkler sadece kendi milletinin değil, bütün dünyayı güzelleştirecek potansiyele sahip bir millettir.

Adsız’ın “güzellik” anlayışı, bir milletin kültürel, moral ve manevi değerleriyle ilgili bir kavramdır. Türk milletinin tarihindeki kahramanlıklar, direnişler ve medeniyetler, onun “güzellik” olarak tanımladığı değerlerdir. Türklerin sahip olduğu kültürel miras evrensel ölçekte bir değerdir.

Türkçülük yalnızca bir kültürel kimlik meselesi değil, aynı zamanda bir fikir hareketi ve dünya görüşüdür.

Türkler bu tarihi misyonu yerine getirmek için her zaman çalışmakla ve medeniyet düzeyinin en ön safında yer almaktan mesuldür. **Adsız’ın Türk milletine bakış açısı, bir kültür ve medeniyet misyonunu gerçekleştirmeye yönelik büyük bir ideale dayanır.**

Nihal Adsız’ın “*Türk bir vazife için yaratılmıştır.*” anlayışı, Türk milletinin evrensel bir görev üstlendiği inancını ifade eder. Adsız’ın Türkçülük fikirlerinin temel motivasyonlardan biri Türkçülüğün sadece bir kimlik meselesi değil, dünya çapında varoluş gerçeğidir. Bu düşünce, onun yaşamını şekillendirirken, aynı zamanda Türk milletinin gücüne olan inancını da pekiştirmiştir.

Çok Yönlü Bir Şuur Abidesi olarak Adsız

Nihal Adsız, yüzyıllara hitap eden bir millî şuur âbidesi olarak tanımlanması gereken ender insanlardan biridir çünkü onun düşünceleri, sadece kendi dönemine değil, Türk milletinin geleceğine ışık tutacak derinlikte ve kapsamda şekillenmiştir.

Adsız, farklı alanlardaki bilgi birikimi ve yetkinliğiyle dikkat çeker. Yazar, şair, tarihçi, Türkolog, edebiyatçı ve dil bilgini olarak çeşitli disiplinlerde derinlemesine bilgi sahibiyken, bunların ötesinde Türk milletinin kültürel ve tarihsel misyonuna dair güçlü bir inanç taşır. Adsız'ın hayatı, düşüncelerinin ve mücadelelerinin bir yansımasıdır. Onun için Türk milliyetçiliği, sadece bir siyasi görüş değil, bir yaşam biçimi, bir varoluş amacıdır.

Adsız'ın çok yönlü kişiliği, onun düşünsel dünyasında belirgin bir şekilde ortaya çıkar. Bir tarafta Türk milletinin tarihine dair yazdığı derinlemesine incelemeler, diğer tarafta edebi eserlerinde tasvir ettiği idealize edilmiş Türk karakterleriyle Adsız, Türk milletinin potansiyelini somutlaştırır. Edebiyatındaki kahramanlar, sadece romanlarında ve şiirlerinde var olan figürler değildir; onları gerçekte de yaşamış, Türk milletinin kahramanlık tarihinden ilham almıştır. Bu kahramanlar, “yılmaz, yanılmaz, yenilmez, vatanperver” tipleridir ve Adsız'ın bu karakterleri oluştururken, milletinin tarihsel mücadelesinden aldığı güç, onu sadece bir yazar değil, aynı zamanda bir mücadele adamı yapmıştır.

Eserlerinde, tarihî olayları ve Türk milletinin direncini, dilinin ve edebiyatının gücüyle dile getiren Adsız, tarihsel gerçeklerle edebi hayal gücünü harmanlayarak Türk milletinin yüceliğini anlatır. Eserlerinin her biri, milletinin özünü, kahramanlık tarihini ve kültürel değerlerini yansıtan karakterlerle doludur.

Bir Ülkü Adamı Olarak Adsız

Ancak Adsız'ı sadece bir yazar olarak değerlendirmek, onun çok yönlü kişiliğini anlamada yetersiz kalır. Çünkü Adsız, bir ülkü adamıdır ve bu ülkü, onun yazdıklarını, öğrettiklerini, topluma sunduğu fikirleri anlamlandırmak için en önemli anahtardır. Adsız'ın Türkçülük ideolojisi, sadece bir siyasi hareket değil, aynı zamanda Türk milletinin tüm insanlık için üstlendiği misyonun ifadesidir. O, milletini sadece geçmişteki zaferlerle değil, aynı zamanda gelecekteki hedeflerle de tanımlar. Türk milletinin görevi, Adsız'a göre, evrensel güzellikleri yaratmak ve dünyayı aydınlatmaktır. Bu inanç, onun tüm yaşamını şekillendiren bir felsefedir ve onu hayatta ve eserlerinde güçlü bir figür yapar.

Edebiyatında tasvir ettiği “**yılmaz, yanılmaz,**

yenilmez, vatanperver karakterler”, aslında Adsız'ın kendi inançlarının ve milliyetçi düşüncelerinin yansımasıdır. Bu kahramanlar, Adsız'ın ideallerini, milli mücadelesini ve halkına duyduğu derin sevgiyi simgeler.

Bir Toplum Mühendisi Olarak Adsız

Adsız, sadece bir tarihçi değil, aynı zamanda bir toplum mühendisidir. Onun eserleri, sadece edebi bir miras değil, aynı zamanda bir toplumun yeniden doğuşunun temel taşlarını oluşturur. O, Türk milletinin tarihindeki başarıların ve fedakârlıkların, geleceğe ışık tutacak bir güç olduğunu her fırsatta vurgulamıştır.

Nihal Adsız bir şair, yazar, tarihçi ve Türkçü olarak hem geçmişini hem de geleceği kucaklayan bir figürdür.

Ülkücü Perspektif ve Adsız

Türk milletinin tarihi ve kültürel mirasını, sadece bir edebiyatçı bakış açısıyla değil, aynı zamanda bir mücadeleci ve ülkücü perspektiften de ele almıştır. Adsız'ın düşünceleri, yaşadığı dönemin koşullarını aşarak, Türk milletinin geleceği için bir rehber işlevi görmeye devam etmektedir. Onun hayatı, Türk milletinin kültürel direncinin bir sembolü olarak, yüzyıllara hitap eden bir millî şuur âbidesi olarak tarihe geçmiştir.

Simgesel Bir Figür Olarak Adsız

Adsız, 1944 yılındaki Türkçülük Davası ile Türk milliyetçiliğinin simgesel bir figürü haline gelmiştir. Bu dava, Türkçülük ideolojisinin yasal ve toplumsal anlamda savunulduğu önemli bir dönemeçtir. Adsız, bu dönemdeki mücadelesiyle yalnızca bir fikir adamı değil, aynı zamanda bir toplum lideri olarak da Türk milletinin dikkatini üzerine çekmiştir. Türkçülük Davası, Adsız'ın düşüncelerinin halk arasında daha geniş bir kesime ulaşmasına, milliyetçi fikirlerin savunulmasına vesile olmuştur. O, bu davadaki kararlı duruşuyla Türk milletinin geleceğine dair umutlarını pekiştiren bir lider olarak tarihe geçmiştir. Adsız'ın bu davadaki rolü, onu sadece bir düşünür değil, aynı zamanda bir mücadeleci olarak da tanımlar.

Manifesto Niteliği Eserleriyle Adsız

Türkçülük davası, Adsız'ın yalnızca bir düşünceyi savunmasının ötesine geçerek, bir hayat biçimi, bir ideoloji olarak benimsenmesinin ve halk tarafından sahiplenilmesinin de yolunu

açmıştır. Adsız, milliyetçiliği ve Türkçülüğü savunarak, Türk milletinin tarihsel ve kültürel kimliğine sahip çıkmanın önemini vurgulamıştır. O, Türk milletinin geleceği için taşıdığı ideolojik yükümlülükleri, edebi eserlerinde ve makalelerinde de dile getirmiştir. Adsız'ın yazdığı her bir yazı ve şiir, sadece birer edebi eser değil, aynı zamanda birer manifesto gibi Türk milletinin ortak bilincine hitap etmiştir. Bu eserler, onun ideolojik mücadelesinin yansımaları olup, milletinin kültürel direncinin ve bağımsızlık mücadelesinin bir simgesi haline gelmiştir.

Türkçülük Davası, Adsız'ın fikirlerinin ve mücadelesinin bir dönüm noktası olmuştur. Adsız, bu dava ile Türkçülük ideolojisinin sadece bir düşünce akımı olmadığını, aynı zamanda Türk milletinin varoluş mücadelesinin bir parçası olduğunu ortaya koymuştur. Bu dava, Adsız'ı halk gözünde bir kahraman, bir ülkücü lider olarak tanımlamıştır. Türkçülük, onun için sadece bir fikir değil, Türk milletinin birlik ve beraberliğini sağlayacak bir güç kaynağıdır. Bu bakış açısı, Adsız'ı Türk milliyetçiliğinin savunucusu yaparken, onu aynı zamanda bir lider ve toplum mühendisine dönüştürmüştür.

Onun yaşamı, yazıları ve fikirleriyle şekillenen Türkçülük mücadelesi, yalnızca 1944'ün değil, Türk milletinin tarihindeki önemli bir döneme damgasını vurmuştur. Adsız, Türkçülük davasının yılmaz savunucusu olarak, Türk milletinin kültürel ve tarihsel değerlerine sahip çıkma misyonunu yüklenmiştir ve bu, onu Türk milliyetçiliğinin simgesi haline getirmiştir.

Adsız, *“Bilsin cihan ki ben bu cibânın nesindeyim, / Bir ülkünün mehâbetinin zirvesindeyim. / Dünya denen mezellele dalsın her isteyen, / Ben ırkımın şeref, taşan efsanesindeyim”* dizelerinde, kendi yolculuğunun ve Türklük ülküsüne olan bağlılığının zirvesinde olduğunu haykırır.

İstiraplarla Şekillenen Bir Düşünür Olarak Adsız

Adsız'ın hayatındaki ıstıraplar, onun düşünsel gelişiminin bir parçası olmuş, her biri onu daha kararlı ve güçlü bir mücadeleci haline getirmiştir. Yaşamı boyunca karşılaştığı zorluklar, Adsız'ın inandığı idealler doğrultusunda şekillenmiştir. Bu

ıstıraplar, onun hedeflerine ulaşmak için gösterdiği azim ve kararlılıkla birleşmiş, Adsız'ı yalnızca bir yazar ve şair değil, aynı zamanda bir düşünür ve lider yapmıştır. Onun için her bir ıstırap, Türk milletinin geleceğine olan inancını pekiştiren bir basamaktır. Adsız, bu zorlukları ve mücadeleyi, milletinin tarihsel mirası ve onun için yaşadığı kutsal davanın bir parçası olarak kabul etmiştir.

Ancak Adsız'ın en büyük zaafı, ıstıraplarla mücadele ederken kazandığı zaferlerin sarhoşluğunda gizlidir. Her mücadelede elde ettiği zafer, ona sadece bir tatmin duygusu değil, aynı zamanda kendisini ve milletini yücelten bir anlam katmıştır. Bu zaferler, ona bir nevi “sarhoşluk” vermiştir çünkü her kazandığı zafer, ona bir sonraki mücadelenin daha büyük ve daha anlamlı olduğuna dair bir güç kaynağı olmuştur. Adsız, ıstıraplarla boğuşurken kazandığı her zaferin, ona sadece bir ödül değil, aynı zamanda daha büyük bir sorumluluk yüklediğini anlamış ve bu sorumluluğu, Türk milletine olan hizmetinin bir parçası olarak kabul etmiştir. Zaferlerin sarhoşluğu, Adsız'ın idealleri için daha fazla mücadele etme azmini güçlendirmiştir.

Adsız'ın hayatındaki ıstıraplar ve kazandığı zaferler, onun Türkçülük davasına olan adanmışlığının ve azminin simgesidir. Adsız, karşılaştığı her zorlukla, sadece kendi hayatında değil, aynı zamanda Türk milletinin geleceğinde de bir ışık yakmaya çalışmıştır. Onun zaferlerinin sarhoşluğu, bir bakıma hayatının ve mücadelesinin en derin anlamını oluşturur. Çünkü her ıstırap, her zorluk, ona yalnızca güç katmış ve Türk milletinin büyük ülküsü için bir adım daha atmasına vesile olmuştur.

Adsız'ın Türkçülüğü, Türk milletinin hak ettiği yeri dünyada elde etmesi, bağımsız ve hür bir hayat sürmesi için bir mücadele alanı olarak görmüştür. Bu, onun için sadece bir düşünce tarzı değil, aynı zamanda bir yaşam biçimi, bir ülküdür. Adsız, Türk milletinin bir gün büyük bir medeniyet kuracağına olan inancını her zaman vurgulamış ve bu uğurda ömrünü adayan ender şahsiyetlerden biri olmuştur. Onun Türkçülüğü, bir milletin yeniden dirilişi ve tüm insanlık için örnek olacak bir miras bırakma amacıdır.

Karşılıksız Sevgi İnsanı Olarak Adsız

Adsız'ın Türkçülük anlayışı, kesinlikle karşılıksız

ve samimi bir sevgiye dayanır. Bu sevgi, onun hayatı boyunca yönlendirdiği tüm düşünce ve eylemlerinin temelini oluşturmuştur. Adsız, Türk milletine duyduğu sevgi ve bağlılıkla, ömrü boyunca Türkçülük davasına hizmet etmiştir. Onun sevdiği, arzuladığı, uğrunda mücadele ettiği tek şey Türk milletinin şerefli bir şekilde varlığını sürdürmesidir. Bu sevgi, bir aşk kadar güçlü ve derindir; Adsız, Türk milletinin her zaman en yüksek değerleriyle var olmasını savunmuş ve bu sevdıyla hayatını şekillendirmiştir.

Adsız yazdığı eserler ve verdiği mücadelelerle, Türkçülüğü bir yaşam biçimi ve toplumun her katmanına yayılan bir düşünce akımı haline getirmiştir. Adsız, Türkçülüğü sadece bir kavram olarak değil, bir milletin varoluş mücadelesinin simgesi olarak görmüştür. Onun için Türkçülük, Türk milletinin gücünü, kudretini ve tarihsel misyonunu ortaya koyan bir davadır. Adsız, bu mücadeleyi yalnızca yazılarında değil, tüm yaşamında da aktif olarak sürdürmüş ve Türkçülük davasının yılmaz bir savunucusu olmuştur.

Türkçülüğün İlhak Kaynağı Olarak Adsız

Türkçülerin gönlünde taht kuran Adsız, sadece bir düşünür veya yazar değil, aynı zamanda bir önder ve ilham kaynağıdır. Adsız'ın Türkçülük anlayışı, yalnızca o dönemin Türkçüleri için değil, gelecekteki nesiller için de bir rehber olmuştur. Yaptıkları, yazdıkları, düşünceleri ve davranışları, Türkçülük hareketinin köklerini derinleştirmiştir. Onun eserleri, Türkçü düşüncenin en önemli yapı taşları haline gelmiş, her geçen gün artan bir etkiyle gelecekteki Türkçülerin kalplerinde yer edinmiştir. Bu, Adsız'ın bir fikir adamı olarak gerçek başarısıdır; çünkü o, sadece bir dönemi değil, bir milletin geleceğini şekillendirecek izler bırakmıştır.

Bir Tavrı Adamı Olarak Adsız

Adsız'ın Türkçülük için verdiği mücadelenin en önemli yönlerinden biri, Türk ülküsüne karşı tavrı almış güçlerin, kuvvetlerin ve iktidarların eleştirilmesidir. Adsız, Türk milletinin karşısında durmaya çalışan tüm kuvvetlere karşı çıkmış ve bunlarla mücadele etmiştir. Onun eleştirisi, yalnızca mevcut iktidarlara yönelmekle kalmamış, Türk milletinin geleceği adına da hayati önem taşıyan bir tavrı sergilemiştir. Adsız, milletinin her türlü engelleme ve zorlukla karşılaşmasına rağmen,

daima doğru bildiğinden sapmadan mücadele etmiştir. Bu mücadele, onun Türkçülük davasındaki samimiyetini ve inancını pekiştirmiştir.

Adsız'ın en büyük başarısı, Türkçülük düşüncesini bir bütün olarak ortaya koyabilmesidir. O, bir düşünür, yazar, şair ve tarihçi olarak bu düşüncenin her yönünü farklı alanlarda işleyerek zenginleştirmiştir. Türkçülük, onun yazılarında, şiirlerinde ve romanlarında hayat bulmuş, toplumun her kesimine hitap etmiştir. Adsız, düşüncelerini sadece entelektüel bir düzeyde bırakmamış, aynı zamanda bu düşünceleri eyleme dönüştürmüş ve Türk milletine gerçek anlamda bir ülke savunucusu olmuştur. Bu özelliğiyle Adsız, yalnızca yazılarıyla değil, eylemleriyle de Türk milletinin tarihindeki önemli bir figür haline gelmiştir.

Adsız'ın Türkçülük anlayışı, onun bir milletin yeniden dirilişi için verdiği mücadeleyi ve bu mücadeleyle şekillenen ideallerini ifade eder. Adsız, Türk milletinin gücüne ve kudretine olan derin inancını her fırsatta dile getirmiş ve bu inançla hayatını şekillendirmiştir. Onun Türkçülük anlayışı, sadece bir düşünce akımı değil, Türk milletinin geleceği için bir yol haritası oluşturmuştur. Adsız'ın hayatı, Türkçülük ideolojisinin en somut örneklerinden biri olarak, gelecekteki nesillere ilham kaynağı olmaya devam edecektir. Türk ülküsü, Adsız'ın ağızdan çıkan sözlerinin, yazıya geçen düşüncelerinin bir seçkisidir (Yıldırım, 2005: 11).

Turancı Olarak Adsız

Adsız, Türk milletinin büyük tarihi mirasına olan derin bağlılığını, Türk dünyasının geleceğine olan inancıyla birleştirerek, tarihî sınırlarının çok ötesine taşınan bir Türk Cumhuriyeti fikri kurmuştu. Zihninde inşa ettiği bu “Büyük Turan Devleti”, sadece bir hayal değil, aynı zamanda onun ideallerinin somutlaştığı bir düş ülkesiydi. Adsız, Türk milletinin tarih boyunca sahip olduğu gücü ve kudreti tekrar ortaya koymak, Türk dünyasını bir arada görmek ve Türk milletinin küresel anlamda hak ettiği yere ulaşmasını sağlamak için sürekli mücadele etti. Bu mücadele, onun kalemile ve yazdığı satırlarda şekillendi. Adsız, kelimeleriyle sınırları aşan bir hareket başlatmış, Türk dünyasına yönelik her türlü saldırıya karşı kalemile cevap vermiştir.

Adsız'ın zihninde kurduğu bu büyük devlet, yalnızca bir politik yapıyı değil, aynı zamanda bir ideali ve hayali simgeliyordu. Türk milletinin hür bir şekilde varlığını sürdürebilmesi, tüm Türk halklarının birleşerek güçlü bir devlet teşkil etmesi, Adsız için bir yaşam amacı haline gelmişti. Zihninde oluşturduğu bu "Büyük Turan Devleti Türk Cumhuriyeti", her zaman onun mücadele ruhunu diri tutmuş, bir hedef olarak ona yol göstermiştir. Ancak, bu hedefe ulaşmak için Adsız, sadece düşüncelerle yetinmemiş, aktif olarak bu fikri savunmuş ve gerektiğinde kalemiyle bu uğurda çetin mücadelelere girmiştir.

Adsız'ın kalemi, bu mücadelelerin en etkili silahı haline gelmiştir. Türk milletinin geçmişteki kahramanlarını ve büyük komutanlarını düşündükçe, Adsız, kendi çağındaki karanlıklarla kıyaslamalar yapmış ve yaşadığı dönemle geçmişin zafer dolu günleri arasında bir kopukluk hissetmiştir. Geçmişteki büyük liderlerin, dört kıtada adaletle hükmeden hükümdarların izinden gitmek isteyen Adsız, o kahramanların yaşamlarını ve zaferlerini düşünerek kendi yaşamındaki mücadeleye olan bağlılığını güçlendirmiştir. Bu düşünceler, Adsız'ın kaleminde bir ateş gibi yanmış ve onu daha büyük bir gayretle, daha derin bir azimle yazmaya itmiştir.

Fakat Adsız için bu yazınsal mücadele, kolay bir yolculuk değildi. O, zihninde inşa ettiği bu büyük Türk Cumhuriyeti'ne dair hayallerle yaşamış ama gerçekte Türk dünyasında yaşadığı yalnızlık ve ıstırapla boğuşmuştur. Kendini bir yalnızlık içinde bulmuş, adeta bir kavmin kaderiyle baş başa kalmış gibi hissedip, bu yalnızlık ıstırapı zaman zaman dayanılmaz kadar ağırlaşmıştır. Her türlü engelleme ve zorlukla karşılaştığında, o yalnızlık duygusu onu daha da derinden sarmış, bu hisle her zaman başa çıkmaya çalışmıştır. Ancak bu yalnızlık, Adsız'ın Türk milletinin birliğini savunma yolundaki kararlılığını pekiştiren bir güç olmuştur.

Adsız, Türkçülük davasını savunurken karşısında çok sayıda engel bulmuş, fakat o her defasında kalemiyle bu engelleri aşmayı başarmıştır. Zihnindeki "Büyük Turan Devleti" hayalini gerçekleştirmek için tek bir yolun kalemiyle "akınlar düzenlemek" olduğunu bilmiştir. Bu akınlar, kelimelerle yapılan amansız bir savaştı. Adsız, yazılarına hayat verirken Türk milletinin haklarını

savunmuş, Türk düşmanlarının varlığını tehdit olarak görerek her fırsatta onlara karşı kalemini bir kalkan gibi kullanmıştır. Onun kalemi, bir kılıç gibi keskin, bir mızrak gibi isabetliydi. Yazdığı her satır, bir Türk milliyetçisinin, bir Türklük savunucusunun fikirlerini yansıtan güçlü bir saldırıydı.

Türkçülük ve Adsızın Türkçülük algısı

Türkçülük, bir milletin kendi kültürel, tarihi ve coğrafi kimliğini benimseyip, bu değerleri geleceğe taşımayı amaçlayan bir düşünce sistemidir. Nihal Adsız'ın Türkçülüğü, Türk milletinin tarihsel ve kültürel köklerine dayanan bir fikir olarak şekillenmiştir. Adsız, Türkçülüğü sadece bir siyasi akım olarak değil, bir yaşam biçimi ve ulusal bir direniş hareketi olarak görmüştür. Bu perspektiften hareketle, Türkçülük, Türk milletinin yeniden yükselmesi için verilecek bir mücadelenin adıdır. Adsız'ın Türkçülük anlayışı, yalnızca bir milletin bir arada yaşaması değil, aynı zamanda bu milletin kültürünün, tarihinin ve vatanının korunması için sürekli bir gayreti ifade etmektedir.

Adsız'ın Türkçülüğü, yalnızca bir ideoloji değil, bir yolculuk, bir mücadeledir. Bu mücadele, hiçbir karşılık beklemeden, Türk milletinin varlık mücadelesi için verilen bir savaştır. Adsız'a göre, Türkçülük, yalnızca Türk milletine hizmet etmekle kalmaz, aynı zamanda bu yolda kararlılıkla yürüyen insanları yücelten bir anlayışa sahiptir. Bu yolda yalnızca ihanetlere karşı direnmekle kalmaz, aynı zamanda tüm dış ve iç düşmanlara karşı mücadele etmeyi de amaçlar. Nihal Adsız'ın Türkçülüğü, ihanetle savaşıyor, Türk ülküsüne gönüllü olarak tutsak olan ve bu uğurda ölesiye çalışan bir idealin peşinden gitmektir.

Nihal Adsız'ın Türkçülüğü, yalnızca bir kavramın savunulması değildir; aynı zamanda bir yaşam biçimi ve bir duruşun ifadesidir. Adsız, Türkçülüğün sadece teori değil, pratik bir mücadelenin gereği olduğunu savunur. Bu mücadele, bilime, sanata, tekniğe ve ahlaka yönelik bir çağrıdır. Adsız, Türk milletinin her alanda daha ileri gitmesi gerektiğine inanır ve Türkçülüğün bu ilerleme yolunda bir yol gösterici olduğunu vurgular. Bu ideoloji, yalnızca geçmişi korumak değil, geleceği şekillendirebilmek için bugünden adımlar atmayı gerektirir.

Adsız'ın Türkçülüğü, Türklük aşkının en saf halidir. Bu aşk, sadece bir milletin aşkı değil,

aynı zamanda tüm insanlığın ortak değerlerine dayalı bir bağlılıktır. Adsız'a göre, Türk milleti, kendi topraklarında özgür ve bağımsız bir şekilde yaşayabilmek için kendi kültürel ve tarihsel değerlerini korumak zorundadır. Bu, bir milleti diğerlerinden üstün kılmak değil, her milletin kendi kimliğini en yüksek şekilde yaşaması gerektiğine inanmanın bir sonucudur.

Türkçülük, Adsız için bir tarihsel bilinçtir. Geçmiş anlamak, bugünü kavrayabilmek ve geleceği inşa edebilmek için, geçmişin önemli figürlerini ve olaylarını derinlemesine incelemek gerekmektedir. Adsız'ın eserlerinde, bu tarihsel bilincin izleri güçlü bir şekilde görülür. "Bozkurtların Ölümü" ve "Bozkurtlar Diriliyor" gibi eserlerinde, Türk milletinin kahramanlık tarihini anlatan sembolik karakterler ve olaylar, Türkçülüğün tarihsel temellerini pekiştiren unsurlar olarak karşımıza çıkar. Adsız, tarihsel birikimin sadece bir kültürel miras olmadığını, aynı zamanda milletin kimliğini oluşturan bir güç olduğunu belirtir.

Türkçülük, Adsız için yalnızca bir tarihsel sorumluluk değil, aynı zamanda bir kültürel sorumluluktur. Adsız, Türk milletinin tarihî değerlerini korumayı ve bu değerlerle bugünü şekillendirmeyi savunur. Türkçülük, bir milleti savunma, onun kültürel kimliğini, dilini ve vatanını yaşatma yolunda bir ideale ulaşmaktır. Bu ideal, Adsız'a göre sadece tarihî bir kavram değildir; o, Türk milletinin geleceği için gerekli olan bir idealdir. Türkçülük, bu milletin özgürlüğünü, bağımsızlığını ve gücünü yeniden kazanma çabasıdır.

Adsız'ın Türkçülüğü, aynı zamanda bir kahramanlık anlayışıdır. Adsız, Türk milletinin tarihi boyunca karşılaştığı zorluklara ve düşmanlıklarına rağmen hep ayakta kalmayı başaran kahramanlardan beslenir. "Bozkurtlar Diriliyor" gibi eserlerinde, bu kahramanlık anlayışını işlerken, tarihsel figürlerden ilham alır. Adsız'a göre, her Türk çocuğu, bir gün bir kahraman olma yolunda adımlar atmalıdır. Türkçülük, bireysel kahramanlıklarla değil, toplumsal kahramanlıklarla şekillenir.

Nihal Adsız'ın Türkçülüğü, bir ideoloji olarak çağdaş Türkiye'nin içinde yaşadığı toplumsal yapıyı değiştirmeyi amaçlar. Adsız, Türkçülüğü sadece bir kültürel yeniden doğuş olarak değil, aynı zamanda bir siyasal hareket olarak da görür. Türkçülüğün

amacı, Türk milletinin özgür, bağımsız ve refah içinde yaşaması için gerekli olan toplumsal yapıyı inşa etmektir. Adsız, Türkçülüğün bu siyasî dönüşüm gücünü kullanarak, Türk milletini dünya üzerindeki hak ettiği yere taşımayı hedefler.

Adsız'a göre, Türkçülük sadece milletin gücünü ve birliğini sağlamakla kalmaz, aynı zamanda Türk milletinin yüksek ahlaki değerleriyle diğer milletlere örnek olmasını da sağlar. Türkçülük, bireysel çıkarlar ve egoların ötesinde, toplumun genel refahını gözetken bir anlayışa dayanır. Adsız, Türkçülüğü bir ulusun benliğini yeniden inşa etmek, onu yücelten bir ideoloji olarak kabul eder. Bu ideoloji, her Türk gencinin sahip olması gereken bir yaşam biçimidir.

Adsız'ın Türkçülüğü, bir mücadele kültürüdür. Adsız, Türkçülüğün sadece düşünsel bir kavram olarak kalmaması gerektiğini, bunun yerine bir yaşam tarzına dönüşmesi gerektiğini savunur. Bu kültür, bir milletin kendi tarihini, kültürünü ve kimliğini savunması için verdiği amansız mücadeleyi ifade eder. Adsız, Türkçülüğün bu kültürle şekillenmesi gerektiğini ve bu kültürün sadece Türk milletine değil, tüm insanlığa fayda sağlayacağını öne sürer.

Nihal Adsız'ın Türkçülüğü, bir milletin tarihsel geçmişine saygı gösteren, kültürünü koruyan ve bu kültürle geleceğini şekillendiren bir ideolojidir. Adsız'ın Türkçülük anlayışı, bir yaşam biçimi ve toplumsal mücadele olarak kendini gösterir. Türkçülük, Adsız'a göre, Türk milletinin varlık mücadelesini sürdürmesi için gerekli olan bir idealdir. Bu ideal, yalnızca Türk milletinin kendi kimliğini yaşatması değil, aynı zamanda tüm dünyada hak ettiği yeri bulması için atılacak adımların başlangıcıdır.

Bu akınlara yalnızca Türkçülük davasının savunusu değil, aynı zamanda Adsız'ın içsel mücadelesinin dışı vurumuydu. O, yalnızca yazılarında değil, günlük hayatında da Türk milletinin derin değerlerini savunmuş, Türk halkının tarihî gücüne ve potansiyeline olan inancını asla kaybetmemiştir. Adsız, Türkçülüğe karşı yapılmış her türlü saldırıyı, Türk milletine karşı yöneltilen her türlü baskıyı, birer savaş ilanı olarak görmüş ve buna karşı kalemiyle amansız bir direniş başlatmıştır. Onun yazıları, Türk milletinin hürriyetini savunan birer kalkan olmuş, bu mücadeleye katılan herkes için bir ilham kaynağı haline gelmiştir.

Fakat, Adsız'ın yaptığı bu akınlar yalnızca dışarıya yönelik bir mücadele değildir. O, kalemiyle yalnızca dış düşmanlarla savaşmamış, aynı zamanda kendi toplumunun içinde de Türkçülüğün ideallerine aykırı olan her türlü yanlışlıkla mücadele etmiştir. İçki, zayıflık, yabancı ideolojilerin etkisi altındaki Türk gençliği gibi sorunlarla da yazıları aracılığıyla mücadele etmiş, her zaman Türk milletinin saf ve güçlü kalması gerektiğini savunmuştur. Adsız için bu mücadele, yalnızca dış dünyaya karşı değil, aynı zamanda Türk milletinin içindeki zayıf halkalarla da savaşmak demektir.

Adsız'ın kalemiyle yaptığı bu sınır dışı akınlar, sadece bir düşüncenin savunusu değil, aynı zamanda Türk milletinin tarihî gücüne olan inancının bir göstergesiydi. O, Türk milletinin geçmişindeki büyük zaferlere ve kahramanlık hikâyelerine olan hayranlığını, bu hayranlığı gelecek nesillere aktarmak amacıyla kalemiyle savaşa dönüştürmüştür. Adsız, her bir kelimesiyle Türk milletinin tarihî mirasını yaşatmış ve bu mirası gelecek kuşaklara taşımak için tüm ömrünü adamıştır. Bu kalem, bir milletin dirilişine hizmet etmiş ve Adsız'ı Türkçülüğün en büyük savunucusu haline getirmiştir.

Evet, Adsız, Türk coğrafyası üzerinde kurduğu ve zihninde var ettiği, Büyük Turan Devleti Türk Cumhuriyeti, sınırları içine çekilip yaşamıştır. Ancak, Türk Ülküsüne Karşı Tavrı Almış güçlerin, kuvvetlerin, kudretlerin iktidarını eleştirmiş, Türk düşmanları ile savaşmak üzere, zaman zaman bu cumhuriyetin sınırları dışına kalemiyle akınlar düzenlemiş ve çetin mücadelelere girişmiştir.

Adsız, bir zamanlar tarihin derinliklerinde bugünkü türk dünyasında kahramanca ve çağa hükümran bir şekilde dolaşan ve nizam-ı âlemi kurarak dört kıtada adaletle hükmeden büyük devlet adamlarını ve komutanları düşünür. Geçmişin kahramanlarını ve komutanlarını düşündükçe kendi yaşadığı bu çağ ile karşılaştırmalar yapar. Hür olarak dolaşmadığı ve araştırmalar yapamadığı bu büyük turan devleti olan bu türk cumhuriyeti'nde zihnen dolaşmış ve bu dolaşma, ıstıraplı bir yalnızlık yaşamıştır. Duyduğu bu yalnızlık duygusu, yalnızlık ıstırapı, zaman zaman dayanılmayacak kadar ağırlaşmıştır.

Türklük ülküsü'nün abidevi şahsiyeti olarak nihai Adsızın Türk ülküsü algısı

Adsız için türk ülküsü, yalnızca bir düşüncenin ya da ideolojinin ötesinde bir yaşam biçimidir. Bu ülkü, Türk milletinin tarihsel varlığını sürdürebilmesi, geleceğini inşa edebilmesi ve tüm insanlık karşısında hak ettiği yerini alabilmesi için verilen amansız bir mücadeledir. Adsız'ın gözünde, Türk ülküsü, sadece bir kavmin değil, tüm bir milletin kendine ait değerleri, kültürü ve kimliğiyle yaşaması gerektiği bir hayat gayesiydi. Bu ülkü, Adsız'ın kaleminden çıkan her satırda, her dizede ve her mücadelesinde şekillenmiş, onun hayatının tek gerçeği haline gelmiştir.

Türklük ülküsü, Adsız'ın tüm yazılarında ve söylemlerinde bir seçki olarak varlık gösterir. Her kelimesi, her cümlesi, bir ideali savunmak için şekillenmiş ve bu idealin taşıyıcısı olmuştur. Türk ülküsünü Adsız için anlamlı kılan, yalnızca bir düşünsel yapı değil, bu yapıyı hayata geçirme çabasıdır. Bu ülkü, Adsız'ın zihin dünyasında derinlemesine işlediği bir inançtır. Onun için Türk ülküsü, bir halkın varlığını sürdürebilmesi ve geleceğini inşa edebilmesi için olması gereken her şeyin toplamıdır. Bu nedenle Adsız, her bir Türk evladını bu ülküye adanmış bir hayat sürmeye çağırır.

Türklük ülküsü, Adsız'a göre, bağımsızlığını yitirmiş Türk coğrafyasındaki esir Türklerin yalnızlığının ve ıstırapının bir yansımasıdır. Adsız, Türk milletinin parçalanmış, zor durumda ve esir düşmüş halklarının acılarını içinde hisseder. Türk coğrafyasının dört bir yanındaki zulme uğramış Türkler, Adsız için birer sembol haline gelir. Bu ülkü, o coğrafyadaki Türklerin özgürlüğüne, bağımsızlığına duyulan derin özlemle şekillenir. Adsız'ın kalemi, her bir esir Türk için adeta bir feryat, bir direniş olmuştur.

Türk ülküsü, Adsız'ın gözünde, Türk milletinin geçmişteki büyük zaferlerinin hatırlanması ve yeniden bu kudretli geçmişi diriltme arzusudur. Adsız, Türk milletinin tarihi boyunca kurduğu büyük devletlere ve elde ettiği zaferlere hayran kalır. Bu büyük zaferlerin hatırlanması, milletin geleceğe umutla bakabilmesi için önemli bir adımdır. Ancak bu zaferlerin bir daha yaşanmaması, Türk milletinin yeniden bir araya gelip tüm gücünü kullanamaması, Adsız için tarifsiz bir ıstırap kaynağıdır. Türk ülküsü, bu kaybolan gücün yeniden kazanılmasının

ve Türk milletinin dünyaya hükmetmesinin bir mücadelesidir.

Adsız'a göre Türk ülküsü, sadece geçmişin kahramanlarını anmakla yetinmeyip, bu kahramanların mirasını yaşatmak ve her Türk'ü bu mirasla yetiştirmek anlamına gelir. Türk milletinin tarihi kahramanları, Adsız'ın yazılarında sıkça yer alır. Bu kahramanlar, Türk milletinin özüdür, onun güç kaynağıdır. Adsız, bu kahramanların yaşamlarını örnek alarak, Türk milletinin bu topraklarda yeniden güçlü ve kudretli bir şekilde var olabileceğine inanır. Bu inanç, onun Türk ülküsünü savunmasındaki temel motivasyonlardan biridir.

Türk ülküsü, Adsız için adeta bir yaşam biçimi haline gelir. Bu ülkü, sadece bir ideolojik hedef değil, her an, her düşünce, her hareket içinde varlık gösteren bir yaşam tarzıdır. Adsız, Türk milletinin kendine özgü değerleriyle, tarihsel mirasıyla, kültürel birikimiyle var olmasını savunur. Türk ülküsü, bir milletin kendisini inşa edebilmesi için gerekli olan tüm öğeleri içerir. Bu öğeler, milletin birlikteliği, haysiyeti, bağımsızlığı ve gücüdür. Adsız için Türk ülküsü, her Türk evladının bu değerleri hayatta tutarak, her zaman bu ülkü için mücadele etmesi gerektiğini ifade eder.

Adsız'ın Türk ülküsü, zaman zaman acı bir yalnızlıkla iç içe geçmiştir. Türk milletinin yaşadığı yalnızlık, Adsız'ın da içinde bulunduğu bir ıstırap olmuştur. Adsız, Türk milletinin kaderine terk edilmişliğini, yalnızlığını derinden hisseder. Bu yalnızlık, ona Türk milletinin acılarını ve zorluklarını daha keskin bir şekilde gösterir. Türk ülküsü, bu yalnızlık duygusuyla sarılmış bir milletin, yeniden dirilişinin ve gücünün simgesidir. Adsız, her Türk'ün bu yalnızlıkla yüzleşip, Türk milletinin geleceği için ne gerekiyorsa yapması gerektiğini savunur.

Adsız'a göre Türk ülküsü, bir halkın kendisini unutmuşluğuna karşı bir direniştir. Türk milletinin tarihsel kimliğini ve varlığını yitirmemesi için geçmişin kahramanlarına dayalı bir çözüm arayışı içinde olmuştur. Adsız, geçmişin kahramanlıklarını, Türk milletinin geleceğine ışık tutacak bir rehber olarak görür. Bu kahramanlar, Adsız'a göre Türk milletinin yeniden uyanışını ve gücünü simgeler. Türk ülküsü, bu uyanışın bir sembolü olmuştur.

Türk ülküsü, Adsız'ın üzerindeki tarihin

yüklediği sorumluluk duygusuyla şekillenir. Adsız, Türk milletinin tarihine karşı büyük bir sorumluluk taşır. O, bu sorumluluğu her anında hisseder ve bu sorumluluğa uygun bir şekilde yaşar. Türk milletinin kaderi, Adsız'a göre sadece onun değil, tüm Türk milletinin ortak sorumluluğudur. Bu sorumluluk, Adsız'ı her zaman Türk ülküsünü savunmaya, her türlü iç ve dış engelleme karşısında mücadele etmeye iter.

Adsız'a göre Türk ülküsü, Türk milletinin içinde bulunduğu tüm zorluklara rağmen ayakta kalabilmesinin simgesidir. Adsız, Türk milletinin yalnızlığını, acısını ve ıstırabını içselleştirirken, aynı zamanda bu acılara karşı ayakta kalmayı ve direnç göstermeyi de savunur. Türk ülküsü, her türlü zorluk ve engellemeye rağmen Türk milletinin dimdik ayakta durabilmesi, Türk kimliğini koruyabilmesi için verilen bir mücadelenin adıdır. Bu, bir direnişin, bir duruşun ve bir kimlik mücadelesinin sembolüdür.

Son olarak, Adsız'a göre Türk ülküsü, Türk milletinin tarihi boyunca sahip olduğu değerleri, kimliği ve kültürünü koruyarak, bu mirası gelecek nesillere aktarmaktır. Adsız, Türk milletinin kendi kimliğini unutmaması gerektiğini vurgular ve bu kimliği koruma mücadelesi verir. Türk ülküsü, sadece bir ideolojik hedef değil, bir yaşam amacıdır; bu amaç, Türk milletinin tarihsel varlığını sürdürebilmesi, kültürel mirasını yaşatabilmesi ve gelecekte güçlü bir şekilde var olabilmesi için gereken her şeyin toplamıdır. Adsız, bu ülküyü her Türk'ün içinde yaşatması gerektiğini ve Türk milletinin geleceğini ancak bu şekilde inşa edebileceğini savunur.

Kaynaklar

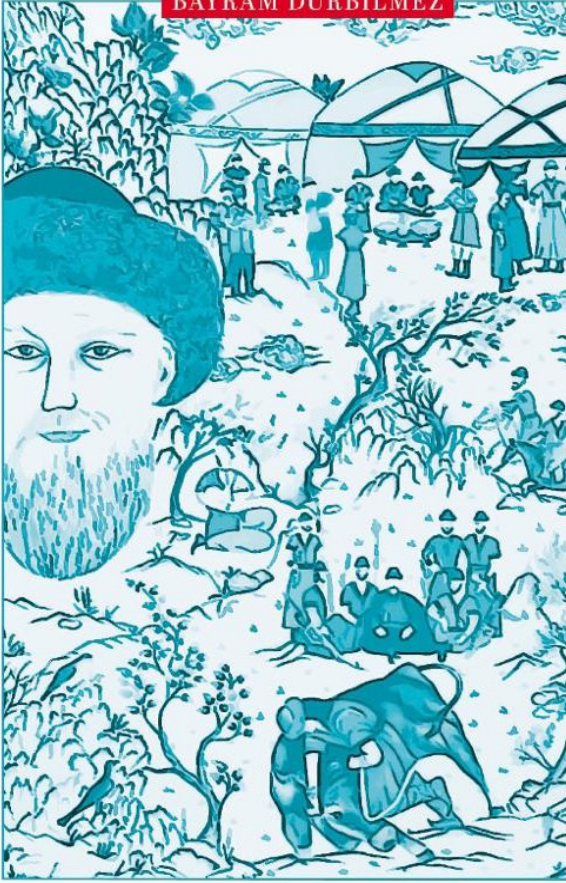
Adsız, H. Nihal, (1995). Türk Ülküsü. İstanbul: 12. Baskı, İrfan Yay.,

Hacaloğlu, Türkân, (2005). "Açış Konuşması", Doğumunun 100.Yılında H. Nihal Adsız. Ankara: Türk Ocakları Ankara Şubesi Yay., Boyut Tan. Matbaacılık

Yıldırım, Dursun, (2005). "Türk Ülküsü Nihal Adsız", Doğumunun 100.Yılında H. Nihal Adsız. Ankara: Türk Ocakları Ankara Şubesi Yay., Boyut Tan. Matbaacılık

GÖNÜL COĞRAFYAMIZDA -Dede Korkut Ruhuyla-

BAYRAM DURBİLMEZ

Giriş

Yazımızın bu bölümünde, 5. ve 6. dizeleri birlikte değerlendirmek istememizin bir nedeni altıncı dizede Ozantürk'ün bu askeri harekâtı ve sonuçlarını unutmamak üzere kalbimize yazmamızı istiyor. bir olayın beyne değil de kalbe yazılması normal bir olayın, hadisenin olgunun değil önemli ama trajik bir hafızanın kaydedilererk nesilden nesile aktarılması isteğidir.

"**Mazinin kalbe yazılması**" geçmişin nesillerin hafızasına silinmeyen mürekkeple yazılması

demektir.

Mazinin Kalbe Yazılması

Bu ifade, hafızada derin bir iz bırakmak anlamına gelir. Sarıkamış'ta yaşanan trajedi, sadece o dönem yaşayanları değil, aynı zamanda gelecek kuşakları da etkileyen bir kolektif hafızaya dönüşmüştür. Sarıkamış'ta hayatını kaybeden askerlerin acısı, milletin ortak duygusu hâline gelmiştir. Kalbe yazmak, bu acının sadece zihinsel bir hatıra değil, aynı zamanda duygusal bir bağ olduğunu ifade eder.

"Maziye kalbe yazmak" ifadesi, geçmiş bir olayın soyut bir kavram olarak canlandırılmasını sağlar. Burada mazi, bir insana benzetilerek ona yazma, hatırlatma yetisi kazandırılmıştır. "Kalbe yazmak" ifadesinde "kalp," duygusal hafızayı temsil eder.

Mecaz-ı Mürsel (Ad Aktarması) ile "kalp" burada somut bir organ değil, duygu dünyasının merkezi olarak kullanılmıştır. Kalp" burada üzerine yazı yazılacak bir hatıra defterine de benzetilmiştir.

Kalbe yazma, bir olayın unutulmazlığını betimleyen güçlü bir metaforudur.

Bu trajik hafızanın kalbe kaydedilmesi millî hafızaya unutulmamak üzere silinmeyen ilahi bir

kayıtla tutulması anlamına gelir.

İttihat Terakki geçleri ve z kuşağı gençlerin benzerliği

Geçmişte İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin liderleri, hayallerini gerçekleştirmek uğruna otoriteyi ve tecrübeyi reddeden bir kuşak olarak öne çıktılar. Fransız İhtilali'nin etkisiyle bağımsızlık ve özgürlük tutkusunu yücelten bu gençler, kendilerini otodidaktik yöntemlerle yetiştirerek zamanın geleneksel yapısına meydan okudular. Ancak bu cesur yaklaşımları, kimi zaman hayallerin gerçeklerle çarpıştığı acı tecrübelerle sonuçlandı.

Z Kuşağı, teknoloji çağında büyüyen, bilgiye dijital araçlarla kolayca ulaşabilen, bağımsız ve hızlı öğrenme becerileri gelişmiş bir nesildir. Bu yönleriyle İttihat ve Terakki gençlerine benzerlik göstermektedir. Ancak dijital dünyada, bilgi kirliliği ve yanılgıların daha hızlı yayılma potansiyeli, bu kuşağın karşılaştığı riskleri artırmaktadır. “Hatalarının peşinde koş, seni nereye götürüyorsa oraya git!” sloganı, Z Kuşağı için de geçerli olabilir; ancak bu süreçte geçmişin tecrübelerinden yararlanmak ve tarihî gerçekliklere dayanan bir perspektif geliştirmek hayati önem taşır.

Bilge ozanların eserleri, geçmiş ile günümüz arasında kültürel köprüler kurmanın etkili bir yolu olabilir. Ozantürk'ün “Sarıkamış” şiirindeki gibi dizeler, Z Kuşağı'na tarihî trajedilerin bireysel hatalar ve hayallere körü körüne bağlılıkla nasıl şekillendiğini gösterebilir.

Günümüz gençliğine, sosyal medya ve dijital araçların sunduğu imkanların yanı sıra, tarihî ve kültürel değerlerle bezenmiş bir rehberlik sunmak gereklidir. Bu bağlamda, tarihî şiirler ve edebî eserler, gençlerin geçmişin hatalarından ders alarak daha bilinçli adımlar atmasını sağlayabilir.

Enver Paşa'nın en büyük hatalarından biri, planlarını gerçekçi verilere dayandırmamış olmasıdır. Z kuşağına, bilgi ve analiz temelli karar almanın önemini öğretmek gerekir. Büyük hedefler belirlerken gerçekçi olunması, risklerin iyi hesaplanması gerektiği anlatılmalıdır. Sarıkamış Harekâtı, tarih boyunca idealizm ile gerçeklik arasındaki dengenin korunması gerektiğini öğreten bir olaydır. Z kuşağına tarih bilinci kazandırmak,

benzer hataların tekrarlanmaması için elzemdir.

Bunu yeni nesillere özellikle, “Z kuşağı” denilen nesle aktarılması son derece önemlidir. Bunun nedeni “İttihat ve Terakki cemiyeti”nin yönettiği ve yönlendirdiği bu kitle de zamanın gençliğini simgeler ve öğrendikleri Fransızca ve diğer dillerle otodidaktik olarak kendilerini yetiştiren bu gençlikle günümüzün “sosyal-medya, dijital” eğitimi ön planda tutarak kendilerini hızla oto didaktik olarak eğiten Z kuşağı arasında ortak benzerliklerden biridir.

1880-1925 kuşağı Fransız İhtilali etkisiyle bağımsızlık, özgürlük tutkusunu hayallerinini peşine düşerek tecrübeye, yaşa, bilgelige değer vermemiş, kendi öğrendikleriyle kendilerini en üstün görmüş bu nedenle üst rütbedeki paşaların telkinlerine, yönlendirmelerine hocaları olsa da katlanamamış ihtilalci, devrimci, savaşçı bir kuşak olarak adlandırabiliriz. z kuşağı ile en önemli ortak özellikleri de “Hatallerinin pşide koş, seni nereye götürüyorsa oraya git!” sloganıdır.

Enver Paşa bu dönemin önemli temsilcisi olarak hayallerinin peşinde koşarken hem kendisini hem de milletimizi “Alman” hayranlığı “Avrupalılaşıma” aşkları yüzünden koca bir çınarı osmanlıyı parçalanmaya sürüklemişlerdir.

Bu harekâtın lideri olan Enver Paşa, cesur ve idealist bir lider olarak tanınmasına rağmen, stratejik planlama eksikliği ve gerçekçi olmayan hedefleri nedeniyle büyük bir felakete neden oldu. Harekat sırasında askerlerin büyük bir kısmı ağır kış şartlarında donarak hayatını kaybetti; bu, yalnızca askeri bir yenilgi değil, aynı zamanda büyük bir insani trajediydi.

Evet, Ozantürk gibi bilge ozanların Z kuşağını etkileyebilecek güçte şiirler yazarak bu kuşaktan yetişip sorumluluk alacak genö liderlerin hayallerin peşinden koşmanın ne derece tehlikeli olduğunu tarihi örneklerle şiir dili ile “sarıkamış” şiir örneğine uygun bunları anlatacak “sosyal mesya” platformlarına, bu bilgileri duygudaşlıkla iletecek etkili iletişim araçlarında görünmeye ihtiyaç elzemdir.

Beklentimiz “**Millî İstihbarat Teşkilatı**”nın bünyesinde görev yapacak bilge ozanların

liderliğinde kurulacak bir “Sosyal Medya Tugayı”dır.

Bu beklenti ile şiirin beşinci dördlüğündeki mana denizine rüp diğer donanımlarımızı takarak isterdeniz dalmaya çalışalım:

5. Dörtlük

*“Ne üst-baş var idi ne de bir tas aş
Dondur damarlarda kan yavaş yavaş
Kaderle boğuştuk olmadan savaş
Kara talihine küstü ağladı...”*

Ozantürk astral bedenle zihinsel bir seyre çıkardığı “bilge nine”nin gözlemleriyle onun ağzından sarıkamış harekâtında olanı-biteni en yalın biçimde hayati gereklilikler için temel olan askeri teçizat ve iâşe üzerinden anlatmaktadır:

“Ne üst-baş var idi ne de bir tas aş” dizesi, harekâtın 3. Ordu cephesindeki zorlu koşulları ve askerlerin içinde bulundukları korkunç şartları en yalın şekilde anlatmaktadır. Bu dize, yalnızca maddi anlamda eksiklikleri değil, aynı zamanda askeri hazırlıksızlık, insanın karanlık kaderiyle yüzleşmesi ve nihayetinde büyük bir felaketin yaklaşmasını vurgulamaktadır.

“Ne Üst-Baş Var İdi” – Askeri Techizat ve Donanım Yetersizliği

Şiirin ilk dizesi, askerlerin kıyafet yetersizliğini ve donanım sorunlarını çok açık bir şekilde tasvir eder. Soğuk kış koşullarına uygun olmayan giysiler ve şiddetli kış askerinin en büyük düşmanı oldu. Kış şartlarına uygun olamayan üniformalar ve kısıtlı malzemelerle askerlerin hipotermiye yakalanmasına neden oldu.

Dizedeki “üst-baş” kavramı, askerlerin üzerindeki giysilerin yetersizliğini yansıtırken, aynı zamanda bir halkın karşı karşıya olduğu umutsuzluk ve çaresizliği de simgeliyor. Üst-baş yokluğu, sadece maddi anlamda değil, moral anlamında da bir boşluğu, eksikliği ifade eder.

“Ne de Bir Tas Aş” – Yiyecek ve Erzak Sorunları

Askerler, bu temel gereksinimlerden mahrum kalmış, hayatta kalabilmek için çok az fırsata sahip olmuşlardır. Bu eksiklik, büyük bir trajediyi ve nihayetinde savaşın insana dayattığı çaresizliği en yalın şekilde gözler önüne serer.

Bu trajedi şiir de kelimelerin tenasüple yani uygunlukla bir araya getirilmesi ile sağlanmıştır. Bu mısırda “üst-baş” ve “tas aş” ifadelerinin birbirine uygunluğu ve anlam bağlantısı da dikkat çekicidir. İnsan bedeni için hayati öneme sahip olan “üst-baş” (giysi) ve “tas aş” (yiyecek) öğeleri, savaşın acımasız koşullarında eksikliği, askerlerin yaşadığı trajediyi somut bir şekilde ortaya koymuştur. “Üst-baş” bir insanın fiziksel varlığını, “tas aş” ise hayatta kalma için temel gereksinimleri ifade eder. Bu ikisi arasındaki uyum, hem bedensel hem de ruhsal anlamda bir eksiklik, yetersizlik hissi yaratır.

Hikâye edici anlatımla ozantürk burada en yalın anlamıyla bu dizede kısa kısa hikâye yazmıştır. (Anlatım) Sanatı: “Ne üst-baş var idi ne de bir tas aş” mısrasındaki “var idi” ifadesi, durumu geçmiş zaman kipiyle tasvir eder. Burada bir kayıp, eksiklik durumu anlatılmaktadır. “Yok” ifadesi ise, şairin bu olguyu kesin bir dille vurgulamasını sağlar.

“Ne üst-baş” ve “ne de bir tas aş” bölümleri arasında ses benzerliği, dururmun vehametini bir tekrar duygusu ile ortaya koyarak pekiştirir. Bu ses tekrarları, aliterasyon daha etkili bir anlatımın oluşturulmasına katkı sağlar. “Üst-baş” ve “tas aş” gibi somut nesnelerin yokluğu, insanın hayatta kalamayacağını kesin olarak belirtiyor.

Ozantürk, savaşın insana neler yaptığını ve yaşamın en temel ihtiyaçlarının dahi karşılanmadığı bir noktada insanın nasıl tükenmeye başladığını gösteriyor. Bir insanın temel gereksinimi olan giysi yoksa, o kişi hayatta kalabilmek için çırılçıplak, savunmasız bir hale gelir. Buradaki “yokluk”, savaşın, felaketin, açlığın ve yokluğun simgesi olur.

“Üst-baş” burada simgesel bir ifadedir, sadece giysi ile sınırlı değildir, kimlikle de ilgilidir. Bir tür kimlik arayışını da ifade eder. Gitsiniz yoksa çırılçıplak, savunmasız ve kimliksizsiniz demektir. üst-baş simgesi, savaşın, felaketin, açlığın ve yokluğun simgesidir.

“Bir Tas Aş” hayati ihtiyaçların Göstergesi ve simgesidir. tas”, aynı zamanda sınırlı kaynakları, fakirliği ve yetersizliği simgeler.

2. “Dondur damarlarda kan yavaş yavaş”

Dizedeki “dondur” kelimesi, hipoterminin

başlangıç aşamasını simgeler. Soğuk havada uzun süre kalan bir vücut, kanın normalde dolaşması gereken hızda ve şekilde akmasını engeller. Kan, damarlar içinde “donmaya” başlar, yavaşlar ve nihayetinde vücut organları işlevini kaybetmeye başlar. Burada, kanın “yavaş yavaş” donması, askerlerin vücutlarında ilerleyen bir ölüm sürecini anlatır. Kışın acımasız soğukları, donmuş damarlar ve vücuda yayılan uyuşukluk, yaşamın yavaşça sona erdiği bir dramı gözler önüne serer.

“**Damarlarda kan yavaşça donarken**”, aynı zamanda askerlerin yaşadığı fiziksel çöküş de ifade edilir. Soğuk, askerlerin bedenini aşama aşama sarar. Vücut, soğuğa karşı direncini kaybeder, kan dolaşımı duraksar ve organlar oksijen alamamaya başlar. Bu, yalnızca bedensel bir çöküş değil, aynı zamanda ruhsal bir düşüşü de simgeler. Askerlerin moralleri düşer, hayatta kalma ümitleri tükenir. Dize, askerin çaresizliğini ve vücudunun yavaşça ölmesini anlatırken, bu süreçteki dayanılmaz acıyı da dile getirir.

“**Yavaşça**” ifadesi, ölümün ve yok olmanın sürekliliğini anlatır. Hipotermi, aşamalı bir süreçtir ve bu süreç zamanla şiddetlenir. Kanın yavaşça donması, askerin bedenindeki her organın yavaşça işlevini kaybettiğini simgeler. Savaş, fiziksel olarak hızlı bir şekilde ilerleyebilirken, ölümün gelişimi genellikle yavaş bir biçimde gerçekleşir. Bu dizedeki “yavaş yavaş” ifadesi, askerlerin bu yavaş ölüm sürecindeki korku ve acıyı vurgular.

Dondu damarlarda kan yavaşça” dizesi, dolaylı anlam taşıyan bir metaforudur. Gerçek anlamda kanın donması söz konusu olmasa da, burada askerlerin bedenindeki kanın yavaşlayarak durması, soğuk nedeniyle hayatta kalma süreçlerinin sona erdiğini anlatır. “Kan donması”, askerin vücudundaki ölüm sürecinin ilerlemesini simgeler. Askerin kanının “yavaşça” donması, ölümün hızlı olmayıp, aşama aşama, yavaş yavaş gerçekleştiğini anlatır.

Yavaş yavaş tekrar grubu, yinelemesi, savaş ve ölmek bağlamında bir zıtlık oluşturur. Savaş, genellikle hızlı bir çatışma, ölüm ve şiddet anlamına gelirken, bu dizede bir insanın yavaşça ölmesi, mücadele etmeden kaybolması durumunu

vurgular. Bu da savaşın en acı yönlerinden birini ifade eder: Ölümün hızla ve çabucak gelmemesi, aksine insanın yavaş yavaş çöküşe uğraması.

Buradaki ironi, savaşın amacına ve sonuçlarına dair bir çelişkiyi yansıtır. Savaş, genellikle bir zafer, bir mücadelenin sonucudur. Ancak burada “kanın yavaşça donması”, bir zafer değil, bir felaketin simgesidir.

Kanın donması genellikle anlık bir süreçtir, ancak “**yavaşça**” ifadesi bu sürecin ne kadar acılı ve yavaş gerçekleştiğini vurgular. Bu şekilde, askerlerin yaşadığı eziyetin şiddeti artar ve bedensel olarak kaybolma süreci yavaşça ama acı bir şekilde devam eder. Bu durum yavaş yavaş kelime öbeğine “ağırlaştırma” anlamını yükler.

“**Damarlarda**” kelimesi vücut içindeki biyolojik bir durumu, “**kan**” ise bu durumu oluşturan sıvıyı ifade eder. “Donma” kelimesi, biyolojik bir süreci anlatırken, aynı zamanda bu süreçle birlikte askerlerin hayatını kaybetmeleriyle sonuçlanan bir anlam taşır. Kelimeler tenasüple bir araya gelerek bu durumun hipodermi ile oluştuğunu bize hissettirir.

“Dondu damarlarda kan yavaşça” ifadesi, görsel bir imgelenin yanı sıra, hissedilen soğuk, donma ve bedenin işlevsizleşmesi gibi duyular, empatik olarak biz bir deneyimin içine çeker. Bu duyusal anlamlar, zihnimizde somut bir görsellik ve duygusal bir hissiyat yaratır.

Bu dize, hem bireysel bir dramı hem toplumsal hem de evrensel bir felaketi yansıtır.

3. “Kaderle boğuştuk olmadan savaş”

Dizedeki “kaderle boğuştuk” ifadesi, bu zorlayıcı koşullar altında askerlerin yaşadığı çaresizlik ve ölümle yüzleşmelerini simgeler. “Olmadan savaş” ise, bu savaşın aslında belirli bir stratejik hedefi ya da kazanılabilir bir yönü olmayan bir mücadeleye dönüştüğünü, askerlerin son derece kötü şartlarda bir savaşa sokulduklarını anlatır.

Burada “kader” kelimesi, her ne kadar kişisel ya da metafizik bir anlam taşısa da, savaşın getirisi olan bu felaketi simgeler. Bu ifadelerle ozantürk kendisini şehitlerin yerine koyarak duygularını hiye edici anlatımla dile getirir.

Mecaz Anlam (Metafor): “Kaderle boğuştuk”

ifadesi, bir metafor olarak kullanılmıştır. Burada “kader”, yalnızca felsefi ya da manevi bir kavram olarak değil, aynı zamanda savaşın getirdiği ağır koşullar ve ölümle karşılaşma haliyle betimlenmiştir. Kaderle boğuşmak, hayatın zorlukları ve felaketiyle karşı karşıya kalmak anlamına gelir. “Olmadan savaş” da bir başka metafordur. Burada “savaş” kelimesi, kelime anlamından daha geniş bir şekilde kullanılmıştır. Fiziksel bir savaş olmadan, askerlerin yaşadığı ruhsal ve fiziksel yıkımı ifade eder. Askerlerin hedefi, amacına ulaşmadan, sadece ölümle ve zorlukla yüzleşmiş olmaları, bir “savaş”tır ama bu savaşın belli bir anlamı yoktur.

Dizede abartma sanatı da bulunmaktadır. “Kaderle boğuşmak” ifadesi, aslında gerçek anlamında bir boğuşma değildir. Burada anlatılmak istenen, kaderin insana dayattığı koşullarla savaşıp hayatta kalma mücadelesidir. Kaderin önlenemezliği ve doğa olaylarıyla baş etmenin getirdiği zorluklar, bir “boğuşma” olarak tasvir edilmiştir.

Kaderin karşısında çaresiz kalan bir insanın savaş ve ölümle yüzleşmesi, her ne kadar kelime anlamı olarak somut olmasa da, bizde ozanın anlatısıyla güçlü bir duygusal etki bırakır.

“Kaderle boğuştuk” ve “olmadan savaş” gibi ifadeler, bir yandan gerçek bir savaşı anlatırken, diğer yandan soyut bir mücadeleyi, bireysel çıkmazı ve felaketi dile getirir.

4. “Kara talihine küstü ağladı...”

Bu dizede, şehit ve gazilerimizin karşılaştığı büyük felakete, adeta kaderin kötüye gitmesine karşı duyduğu umutsuzluk ve acı dile getirilir.

Sarıkamış Harekatı (1914-1915), Osmanlı İmparatorluğu’nun Ruslara karşı gerçekleştirdiği ancak büyük bir felakete yol açan bir askeri harekattır. Kış koşullarının aşırı sertliği, cephanesizlik, yetersiz malzeme ve yiyecek, hastalıklar ve ordu içindeki disiplinsizlik gibi pek çok faktör, hareketin başarısız olmasına ve çok sayıda askerin hayatını kaybetmesine neden olmuştur. Bu koşullarda, askerlerin kaderlerine karşı bir tür öfke ve umutsuzluk hissetmeleri çok doğal bir durumdur. “Kara talihine küstü ağladı...” dizesi, bu duyguyu mükemmel bir şekilde anlatır.

“Kara talih” ifadesi, bir kişinin ya da bir ordunun karşılaştığı talihsizlikleri ve zorlukları tanımlar. Sarıkamış Harekatı’ndaki askerler, bir yanda savaşın acımasız gerçekleriyle, diğer yanda doğa şartlarıyla boğuşmuşlardır. Kötü hava koşulları ve doğanın sertliği, onları adeta kaderin çarkları arasında ezmiştir. Burada “kara talih”, doğanın ve kaderin insana karşı acımasız yüzünü simgeler.

Küsme” sözcüğü, bir insanın kötü bir duruma karşı olan isyanını, üzülmelerini ve bu durumdan dolayı moral çöküşünü anlatır. Buradaki “küsmek”, sadece bir moral bozukluğu değil, aynı zamanda isyan duygusunun ifadesidir. Askerler, bu felakete karşı ne kadar mücadele etseler de, doğal koşullar ve eksiklikler nedeniyle başarıya ulaşamamışlardır. Bu bağlamda, “küsmek” ifadesi, bir çeşit teslimiyet duygusunu yansıtır.

“Ağlamak” da bu duygunun bir başka yönüdür. Sarıkamış Harekatı’ndaki askerler, ölümle yüzleşmiş, donarak ölmüş, açlık ve soğuktan hayatlarını kaybetmişlerdir. Askerlerin acı çeken bir durumda olmaları ve bu acıların sonucunda gözyaşı dökmeleri, onların çaresizliğini ve derin umutsuzluğunu simgeler. Buradaki ağlama, sadece fiziksel acıyı değil, aynı zamanda hayatta kalma mücadelesinde başarısız olmanın getirdiği ruhsal ve manevi boşluğu ifade eder.

“*Ne üst-baş var idi ne de bir tas aş*” mısrasında askerlerin temel ihtiyaçlarını karşılayacak hiçbir şeylerinin kalmadığı, soğuk ve açlık içinde savruldukları anlatılmaktadır. Bu, Sarıkamış’ta askerlerin yaşadığı sefaletin ve yokluğun başlangıcını simgeler.

“*Dondu damarlarda kan yavaş yavaş*” dizesi, askerlerin fiziksel çöküşünü ve donma, hipotermi gibi tıbbi sonuçları simgeler.

Bu, aslında bir ölüm sürecini anlatır; askerler ölüme yaklaşırken, bedensel ve ruhsal acılarla karşılaşmışlardır.

“*Kaderle boğuştuk olmadan savaş*” dizesi, savaşın yalnızca fiziksel bir mücadele olmadığını, aynı zamanda doğa ve kaderin amansız gücüyle de boğuşulduğunu dile getirir. Askerlerin bu koşullar altında ne kadar çaba sarf etseler de,

sonuçta kaybetmeye mahkûm olduklarını gösterir. Bu bağlamda, “Kara talihine küstü ağladı...” dizesi, önceki mısralarla bütünleşerek, Sarıkamış’ta askerlerin yaşadığı felaketi, kaderle karşı karşıya kalmış bir insanın çaresizliğini ve umutsuzluğunu dile getirir. Bu dize, askerlerin fiziksel yıkımının ve içsel acılarının doruk noktası olarak okunabilir.

“**Kara talihine küstü ağladı...**” dizesi, Sarıkamış Harekatı’nın dramatik ve trajik sonuçlarını en derin şekilde ifade eden mısralardan biridir. Kaderle boğuşan, doğa koşullarına ve sefaletine yenik düşen askerlerin, içinde bulundukları çıkmazda yaşadıkları umutsuzluk ve acı, bu dizede somutlaşır. Hem fiziksel hem de manevi anlamda çok derin bir anlam taşıyan bu dize, askerlerin, savaşın ve doğanın acımasızlıkları karşısındaki teslimiyetini simgeler.

“**Kara talih**” ve “**küsmek**” kelimeleri arasındaki tezat, dizedeki ana anlamı güçlendirir. “Kara talih”, kötü ve talihsiz bir durumu ifade ederken, “küsmek” ise bir insanın, olumsuz bir durum karşısında bir şeyden uzaklaşması, bu durumu kabul etmeyişi anlamına gelir. Buradaki tezat, bir insanın içinde bulunduğu zor koşullara karşı duyduğu içsel öfkeyi ve umutsuzluğu anlatır.

“**Kara talihine küstü**” ifadesinde, “**talih**” gibi soyut bir kavramın insana ait bir duygu durumu gibi hareket etmesi sağlanmış, adeta talihin bir kişiye karşı kızgınlık hissetmesi imlenmiştir. Bu kişileştirme, kaderin ya da talihin insan gibi bir varlık gibi davranış gösterdiğini anlatır. Kötü talihin, insan gibi “küsmesi” burada soyut bir kavramı somutlaştırmak için kullanılan bir tekniktir.

“**Kara talih**” ifadesi, talihin kötü olmasını anlatan bir metafordur. “Kara” sözcüğü, kötülüğü, zorluğu ve karanlık bir durumu temsil eder. Buradaki “kara” kelimesi, bir yandan karanlık bir durumu yansıtırken, bir yandan da karamsarlığı, umutsuzluğu simgeler. Bu, Sarıkamış Harekatı bağlamında askerlerin karşılaştığı olumsuz koşulları simgeler.

Bu dizedeki “**küstü**” ve “**ağladı**” kelimeleri de bir tür tekrar içermektedir. Buradaki tekrar, bir anlam bütünlüğü sağlar ve askerlerin karşılaştıkları

zorluklara karşı duydukları duygusal çöküşü ve tükenmişliği vurgular. “Küsmek” ve “ağlama” arasındaki paralellik, insanın içsel dünyasında yaşadığı derin değişimi yansıtır.

Bu dizelerde ironi de kullanılmaktadır. Bir ordu, yüce bir amaç için savaşılmaya giderken, kötü kaderin (karasal koşullar, hastalık, donma vb.) etkisiyle karşılaşp, ölümle yüzleşir. İronik olarak, askerler iyi bir amaç için savaşıırken kötü talihin kurbanı olmuşlardır. “Kara talihine küstü ağladı” ifadesi, savaşın bu ironisini vurgular.

Önceki dizelerde, “**Ne üst-baş var idi ne de bir tas aş**”, “**Dondu damarlarda kan yavaş yavaş**” gibi ifadelerle askerlerin fiziksel ve psikolojik çöküşü resmedilmiştir. Bu dizeler, Sarıkamış Harekatı’nda Türk askerlerinin yaşadığı zorlu koşulların, donma ve açlık gibi fiziksel etkilerinin altını çizmektedir. Aynı zamanda “**Kaderle boğuştuk olmadan savaş**” dizesiyle de askerlerin karşılaştıkları kaderin, hiçbir şekilde onlara şans tanımadığını vurgulayan bir yön ortaya çıkar.

“**Kara talihine küstü ağladı...**” dizesi, önceki dizelerde vurgulanan zorlukların ve felaketlerin zirveye ulaştığı noktayı simgeler. Kötü talihle boğuşan askerlerin, artık bir umut bulamadıkları ve her şeyin üstesinden gelinemediği bir noktada, yalnızca gözyaşları ve içsel isyanları kalmıştır. Askerlerin, her türlü dışsal koşula karşı direndikleri ancak nihayetinde kendi içsel dünyalarında teslim oldukları, büyük bir çaresizliğe kapıldıkları bu nokta, şiirin doruk noktalarından birini oluşturur.

Dizelerde sıkça yer alan kader ve çaresizlik temaları, Sarıkamış Harekatı’nın tarihsel bağlamıyla doğrudan örtüşmektedir. Harekatın sonunda Türk askerlerinin büyük bir kısmı donarak hayatını kaybetmiş, askerlerin ölümüne, özellikle de hava koşulları ve erzak eksiklikleri gibi dışsal faktörler yol açmıştır. “**Kara talih**”, bu bağlamda, doğal bir felaketi ve onun sonuçlarını ifade eder. Askerler, kendi kaderlerine karşı koymaya çalışırken, içsel bir teslimiyetin ve tükenmişliğin simgesi olarak “ağlama” devreye girer.

“**Kara talihine küstü ağladı...**” dizesi, askerlerin bu kaderle yüzleşme anını anlatır. Önceki dizelerdeki fiziksel çöküş (soğuk, açlık,

hastalık) ve içsel boğuşma, bu dizede son noktaya ulaşır: askerler bir noktada içsel olarak “küsmüş” ve yaşadıkları felaket karşısında ağlamaktan başka bir şey yapamayacak duruma gelmişlerdir.

“*Kara talihine küstü ağladı...*” dizesi, Sarıkamış Harekatı bağlamında, tüm önceki dizelerdeki bedensel ve ruhsal çöküşün bir sonucu olarak ortaya çıkar. “Kara talih”, soğuk, açlık, hastalık ve ölüm gibi askerlerin karşılaştığı tüm felaketleri temsil ederken, “küsmek” ve “ağlamak”, insanın karşılaştığı acılara karşı duyduğu çaresizliği simgeler

Dizedeki dram, özellikle fiziksel hayatta kalma mücadelesinin içsel bir duygusal çöküşe dönüştüğü noktada zirveye ulaşır. “*Kara talihine küstü ağladı*” ifadesi, Sarıkamış Harekatı’nda askerlerin hem dışsal koşullara karşı hem de kendi içsel savaşlarına karşı kaybettikleri mücadelenin özüdür. Bu dize, hem bir kaderin acımasızlığını hem de bireysel çaresizliğin getirdiği tükenmişliği simgelemektedir

Şiirin tamamı, bir insanın ve bir ordunun kaderle, doğa koşullarıyla ve savaşın yıkıcı etkileriyle mücadelesini anlatan derin bir metin olarak, askeri bir trajediyi ve onun ardındaki duygusal ve fiziksel çöküşü anlamamıza olanak tanır. “*Kara talihine küstü ağladı...*” dizesi, bu trajedinin doruk noktasını temsil eder ve tüm şiirin duygusal anlam yükünü taşır.

6. Dize:

*“Kardan kefenlere girmişler beyaz
Bu hazin maziyi dedi kalbe yaz
Korkunç bir fırtına, şiddetli ayaz...
Soğuk poyraz yeli esti, ağladı...”*

1..“Kardan kefenlere girmişler beyaz”

Bu dize, Sarıkamış Harekatı’nda yaşanan soğuk, donma ve ölüm temalarını ifade eder. “Kardan kefenlere girmek” ifadesi, askerlerin karla kaplanmış ölü bedenlerini simgeler. Kardan kefenler, ölümün soğuk ve sert yüzünü anlatır. Askerler donarak hayatlarını kaybetmiş, kar ve soğuk onların mezarı olmuştur. Bu dize, aynı zamanda savaşın acımasız doğasının, insan hayatını ne kadar kolay bir şekilde sonlandırabileceğini gözler önüne serer. Sarıkamış’taki askerlerin çoğu

donarak ölmüş, bu dize onların ölümünü, karın içinde kaybolmuş bedenlerini ve bir nevi “kar kefeni”ne bürünmelerini anlatır.

“*Kardan kefenlere girmek*” ifadesi, bir metafor (benzetme) kullanımıdır. Burada kefen, ölülerin sarmalanan örtüsünü, kar ise soğuğu ve ölümün gelmiş olduğunu simgeler. Metafor, ölümün sert koşullarda gerçekleştiği, soğuk bir dünyada insanın son bulduğu anlamını taşır. “Beyaz” sözcüğü ise, hem karın rengini hem de ölülerin bir şekilde temizlenmeye, sonlanmaya yönelen sürecini simgeler.

Kardan kefenlere girmek ifadesi, fiziksel bir ölümü ile birlikte, bir içsel ölüm ve yenilgi duygusunu da anlatmaktadır. Söz, hem mecazi hem de gerçek anlamıyla, ölüme dair evrensel bir tema işler. Beyaz, genellikle masumiyet, temizlik ve saflık gibi anlamlarla ilişkilendirilir. Ancak burada “beyaz”, ölümün, soğukluğun ve karanlığın rengidir. Bu çelişki, hem ölümün kaçınılmazlığını hem de çaresizliğin derinliğini yansıtır.

“*Kardan kefenlere girmek*” metaforu, Sarıkamış Harekatı’nda askerlerin donarak ölmesini simgeler. Kefen, ölülerin cenaze törenlerinde giydikleri örtüdür ve burada kar, askerin ölümünü simgeleyen bir araçtır. Kar, doğanın sert ve öldürücü koşullarını temsil ederken, kefen de askerlerin ölümünü onaylayan bir sembol haline gelir. Bu durum, askerlerin savaştaki yaşam mücadelesinin bir tür son buluşudur.

Kardan kefenlere girmek dizesi, bu acı gerçeği çarpıcı bir şekilde özetler.

2. “Bu hazin maziyi dedi kalbe yaz”

Burada “*hazin mazi*”, geçmişteki trajedinin, özellikle Sarıkamış Harekatı’ndaki büyük kayıpların ve felaketin bir hatırası olarak kalplerde yer etmesini ifade eder.

“Kalbe yaz” ifadesi, askerlerin ve o dönemi yaşayanların yaşadıkları acıyı, ıstırapı ve kayıpları unutmamaları gerektiği anlamına gelir. Bu acı hatıra, kalplerde bir iz bırakacak, her zaman hatırlanacak bir geçmiş olacaktır.

Sarıkamış Harekatı’nda yaşanan bu felaketten, sadece askerlerin değil, halkın da etkilenmiş olduğu bir dram söz konusudur. Bu dize, bu acının bir

hafıza olarak kalp ve zihinlerdeki yerini ifade eder.

3. “Korkunç bir fırtına, şiddetli ayaz...”

Fırtına ve ayaz burada doğanın sert ve acımasız koşullarını simgeler. Sarıkamış Harekatı’nda askerler, şiddetli soğuk, kar fırtınaları ve ayaz ile mücadele etmek zorunda kalmışlardır. “Korkunç bir fırtına”, yalnızca doğanın değil, aynı zamanda askerlerin yaşadığı kaos ve belirsizlik duygusunu da temsil eder. “Şiddetli ayaz”, soğukun, askerlerin bedenlerini donduran +ve onları hayatta tutmaya çalışan mücadelelerini anlatır. Bu dize, Sarıkamış’ta askerlerin doğa şartları karşısında yalnızlıklarını ve çaresizliklerini vurgular.

4. “Soğuk poyraz yeli esti, ağladı...”

Bu dize, yine soğuk ve sert doğa koşullarına dikkat çeker. “*Poyraz yeli*”, kuzeydoğudan esen, soğuk ve keskin rüzgarı ifade eder ve bu rüzgar, askerlerin bedenlerini dondururken ruhlarını da etkiler. “*Ağladı*” kelimesi, hem doğanın hem de insanın karşılaştığı acıyı ve dramı ifade eder. Burada ağlama, sadece bir insana ait bir tepki değil, aynı zamanda doğanın acımasızca insanlara uyguladığı şiddet karşısında bir isyan, bir tepki gibidir. Bu dize, hem doğanın hem de insanların yaşadığı ıstırapı, üzüntüyü ve çaresizliği içsel bir ağlama şeklinde temsil eder.

Bu dize, Sarıkamış Harekatı’nın atmosferini hem fiziksel hem de duygusal boyutlarıyla betimleyen, edebi zenginlik ve derin bir anlam taşıyan bir ifadete dile gelmiş.

“*Poyraz yeli esti, ağladı*” ifadesi, doğa unsuruna insani bir özellik yüklemektedir. Poyraz yeli burada ağlayan bir varlık gibi tasvir edilmiştir. Bu kişileştirme (teşhis), hareket sırasında yaşanan trajediyi doğanın bile hissedip üzüldüğü bir olay gibi göstermektedir.

“*Soğuk*” kelimesi, duygusal anlamda “ağlama” eylemiyle zıtlık oluşturur. Bir yandan fiziksel bir soğukluk vurgulanırken, diğer yandan insani bir duygusallık katılarak trajik bir etki yaratılır.

Poyraz yeli, burada istiare ile; hareket sırasında hissedilen keskin soğuk ve bu soğukun etkilerini simgeler. Ancak burada sadece bir rüzgar değil, adeta ölümün habercisi olarak işlev görür.

Sarıkamış Harekatı’nın zorlu koşullarını

ve askerlerin donarak hayatlarını kaybetmesini anlatırken, bu olayların insan ruhunda bıraktığı derin acıyı da yansıtır. “*Ağladı*” ifadesi, bir yandan doğanın bu trajediye ortak olduğunu ifade ederken, bir yandan da insanın çaresizliğini anlatır.

Burada doğanın gözyaşları elbette kar taneleridir. Ozan karın yağışını da bir nedene bağlayarak tabiatın, rüzgarı kar tanelerini oluşturduğu tablo da imgelemek istemiştir. Bu imgeler vasıtasıyla Ozantürk adeta burada tarihî destansı özelliklerine duygudaşlıkla dokunan bir tarih anlatıcısıdır.

Poyraz, burada temsil-i istiaredir. mısra da soğuk ve keskin rüzgarıyla hareket sırasında Osmanlı askerlerinin karşı karşıya kaldığı çetin doğa koşullarını, çetin kış şartlarını, ölümün habercisi ola özeliği gibi bir çok hususu temsil ederek simgeler. poyraz burada, sadece bir doğa tasviri değil, aynı zamanda ölümün soğuk yüzünün edebi ve simgesel bir yansımasıdır.

Ozantürk, dizede trajik bir üslup kullanarak okuyucuyu Sarıkamış’ta yaşanan felaketin içine çeker. “*Ağladı*” kelimesiyle doğanın insani bir acıyı hissettiği ifade edilerek, dramatik bir atmosfer yaratılır. Bu üslup, okuyucunun empati yapmasını ve trajedinin büyüklüğünü hissetmesini sağlar.

Dizedeki kelimelerin seçimi, şiirin genel tonuna uygun bir şekilde hüznün ve melankoli yaratır. Özellikle “*ağladı*” kelimesi, trajik bir ağıt havası taşır.

Ozantürk bu dizede, doğa ile insan arasındaki bağı güçlü bir şekilde ifade etmiştir. Sarıkamış’ta askerlerin yaşadığı trajedi, doğanın bir parçası olan rüzgar üzerinden anlatılmıştır. Poyraz yeli, hem askerlerin karşılaştığı zorlu koşulların bir sembolü hem de bu trajediye tanıklık eden bir figürdür.

Dizedeki “*esti*” fiili, bir hareket ve süreklilik ifadesi içerir. Poyraz yeli, sürekli esen ve askerleri etkileyen bir doğa unsurudur. Bu hareket, trajedinin bir anlık değil, uzun süreli bir felaket olduğunu ima eder.

Poyraz yeli, insanın iradesi dışında gerçekleşen doğa olaylarını simgelerken, “*ağladı*” ifadesi bu çaresizliğin duygusal bir dışavurumudur.

Bu dizede, destansı bir kahramanlığa dokunan ağıt formu doruk noktaya ulaşır. Poyrazın, tüzgarın

burada teşhis edilerek hem ölümün nedeni hem de kendi yarattığı doğal hadiseye ağlama haliyle tanıî gerçekleri en güzel şekilde anlatarak Türk milletinin duygudaşlıkla bu olayı algılaması sağlanarak dinleyen ve okuyanların ruhlarını da bu poyrazla titretme düşüncesi vardır. Rüzgarın ağlaması, hem kaybedilen hayatlara yönelik olduğu için şehitlere bir göndermedir hem de orada yaşanan acının yaşanmasının en doğal simgesi ve sembolüdür.

Sarıkamış Harekatı sırasında, Osmanlı askerleri sadece düşmanla değil, doğanın acımasız koşullarıyla da mücadele etmek zorunda kalmıştır. Poyraz yeli, bu koşullardan biri olan şiddetli soğuğu temsil eder. “*Soğuk poyraz yeli esti*”, hareket sırasında askerlerin hayatını tehdit eden donma tehlikesini somut bir şekilde betimler.

Bu dize, Sarıkamış'ta doğanın ölümcül bir düşman haline geldiğini anlatır. Poyraz yeli, soğuk hava koşullarını ve askerlerin hayatını kaybetmesine neden olan çetin şartları simgeler.

“*Soğuk poyraz yeli esti, ağladı...*” dizesi, Sarıkamış Harekatı'nın trajik atmosferini hem fiziksel hem de duygusal yönleriyle anlatan güçlü bir ifadedir. Şiirsel açıdan kişileştirme, tezat ve istiare gibi söz sanatlarıyla zenginleştirilmiş olan bu dize, doğanın acımasızlığı ile insanın çaresizliği arasındaki ilişkiyi vurgular. Sarıkamış'taki askerlerin yaşadığı felaketin boyutlarını anlamak ve hissetmek için bu dize, hem tarihi hem de manevi bir ağıt niteliğindedir.

Her Dörtlükte Bağlayıcı Öge Olarak Son Dize:

Dörtlüğün tamamını hem fiziksel hem de duygusal olarak bir arada tutan bir bağlayıcı görev görür. Diğer dizelerle birlikte ele alındığında, Sarıkamış Harekatı'nın acı dolu atmosferini güçlü bir şekilde yansıtır. Bu dize, hareketin sonuçlarını doğanın diliyle ifade ederken, trajedinin büyüklüğünü ve unutulmazlığını vurgular. Dörtlük, bir bütün olarak ölüm, hüznün, doğanın acımasızlığı ve insanın çaresizliği temaları etrafında şekillenmiştir ve bu dize, bu temaların merkezinde yer alır.

“*Kardan kefenlere girmişler beyaz*” dizesi son dize bağlamında, şehitlerimizin

trajik sonunu betimler. Askerler, soğukta donarak hayatlarını kaybetmiş, üzerlerine düşen kar tabakası bir kefene dönüşmüştür. “*Soğuk poyraz yeli esti, ağladı...*” dizesi, bu trajik ölüm sahnesine giden süreci anlatır. Poyraz yeli, karla birleşerek askerlerin ölümünü hızlandıran bir doğa unsuru olmuştur. Buradaki soğuk, kardan kefen metaforunu oluşturan atmosferin bir parçasıdır.

“*Bu hazin maziyi dedi kalbe yaz*” dizesi, Sarıkamış Harekatı'nın unutulmaması gerektiğini ve bu trajedinin milli hafızada yer etmesi gerektiğini vurgular. ozantürk bu dize ile Poyraz yelinin ağlatan süreçte bu hazin mazinin ne kadar derin bir acı bıraktığını ifade eder. Doğa bile bu olayı unutulmaz bir ağıtla hatırlamaktadır. Şair, doğanın tepkisini bu şekilde insana ve tarihe bir mesaj olarak sunar.

“*Korkunç bir fırtına, şiddetli ayaz*” dizesi, de, Sarıkamış'ta yaşanan çetin hava koşullarını doğrudan betimler. Fırtına ve ayaz, askerlerin fiziksel olarak karşılaştığı zorlukların en somut göstergesidir. bu dizenin de “*Soğuk poyraz yeli esti, ağladı...*” dizesi ile bağlantısı, bu fırtına ve ayazın etkilerini bir sonuç olarak gösterir. Ayaz ve poyraz yeli, askerlerin direncini kırarak felaketi getiren unsurlardır.

Dörtlük, Sarıkamış Harekatı'nı hem fiziksel hem de duygusal boyutlarıyla ele alır. “*Kardan kefenlere girmek*” ölümün sembolü iken, “soğuk poyraz yelinin ağlaması” doğanın bu ölümüne verdiği tepkidir.

Dörtlüğün genel teması, doğanın acımasızlığı karşısında insanın çaresizliği ve doğanın yaşanan, bu trajediye ağıt yakarcasına ağlaması üzerine kurulmuş.

Sonuç

Sarıkamış Harekatı ve Enver Paşa'nın liderliği, geçmişin tecrübelerinden ders almanın önemini vurgulayan unutulmaz bir tarihî olaydır. İdealizmin gerçeklerle çatıştığı bu trajik hikâye, genç nesillere hayallerin ve hedeflerin mutlaka somut verilere, gerçekçi planlamalara dayanması gerektiğini öğretmelidir. Z kuşağı gibi hızlı öğrenme becerileri gelişmiş, bilgiye kolayca

ulaşabilen gençler için, bu tür tarihî olaylar bir uyarı niteliği taşımalı ve onlara daha bilinçli kararlar almanın gerekliliğini hatırlatmalıdır.

Günümüzde, dijital araçlar sayesinde geçmişin izlerini geleceğe taşımanın daha güçlü yolları bulunmaktadır. Z kuşağı, bilge ozanların şiirlerinde ve tarihî anlatılarda yer alan kolektif hafızayı keşfederek kendine özgü bir bilinç oluşturabilir. Özellikle Sarıkamış gibi trajediler, sadece birer tarihî olay değil, duygusal bağlarla güçlendirilmiş birer ders niteliğindedir. Bu derslerin sosyal medya gibi etkili platformlarla aktarılması, geçmişin hatalarını anlamaya ve yeni bir vizyon oluşturmaya katkıda bulunabilir.

Ozantürk'ün, "mazinin kalbe yazılması" ifadesi, unutulmaması gereken trajik hafızaların yalnızca bir tarihî bilgi olarak değil, bir duygu ve sorumluluk yükü olarak taşınmasını temsil eder. Sarıkamış Harekâtı, Z kuşağı gibi geleceğin liderlerine, hayallerin gerçeklik zemininde şekillendirilmesi gerektiğini ve tarihî tecrübelerin rehber alınmasının önemini anlatmak için güçlü bir araçtır. Bu bilinçle, geçmişin acıları gelecekte benzer hataların önlenmesi adına birer ışık olabilir.

Sarıkamış Harekâtı, insanlık tarihinin en trajik olaylarından biridir. Bu trajedi, yalnızca bir askeri yenilgiyi değil, aynı zamanda insanın temel gereksinimlerinden mahrum kaldığında yaşadığı çaresizliği gözler önüne serer. OzanTürk'ün şiirindeki "Ne üst-baş var idi ne de bir tas aş" dizesi, savaşın insani boyutunu ve askerlerin içler acısı durumunu tüm çıplaklığıyla anlatmaktadır. Askerlerin kıyafet yetersizliği ve donanım eksiklikleri, soğuk kış koşullarında hayatta kalmayı neredeyse imkânsız hale getirmiştir. Bu dizelerde, yalnızca fiziksel bir eksiklik değil, aynı zamanda moral anlamında bir çöküş de vurgulanır. "Üst-baş" bir kimlik ve varoluş göstergesiyken, "tas aş" ise yaşamın en temel gereksinimidir. Her iki unsurun da yokluğu, insanın hem beden hem de ruh olarak tükenişini simgeler.

"Dondu damarlarda kan yavaş yavaş" dizesi, soğukun askerler üzerindeki etkisini dramatik bir şekilde gözler önüne serer. Bu ifade, yalnızca hipotermiye işaret etmekle kalmaz, aynı zamanda

askerlerin ölümüne doğru yavaş yavaş ilerleyişini anlatır. "Yavaş yavaş" ifadesi, ölümün şiddetli bir savaş çatışmasından ziyade, soğuk ve açlık gibi dış faktörler nedeniyle gelen ağır ve acılı bir süreç olduğunu vurgular. Bu, savaşın fiziksel olduğu kadar ruhsal etkilerini de açığa çıkarır. Ölümün yavaş ilerlemesi, askerlerin çaresizlik içinde yaşadığı psikolojik çöküşü daha da derinleştirir ve trajediyi evrensel bir boyuta taşır.

Şairin "Kaderle boğuştuk olmadan savaş" dizesi ise harekâtın başarısızlığını ve insanın kaderle olan mücadelesini anlatır. Burada "kader", sadece metafizik bir olgu değil, aynı zamanda insanların hayatta kalma çabasını da temsil eder. Bu mücadelede, askerler yalnızca düşmanla değil, aynı zamanda doğa koşulları, açlık ve çaresizlikle de yüzleşmek zorunda kalmışlardır. Stratejik bir hedefe ulaşmak bir yana, askerler savaşmayı dahi başaramadan ölümüne teslim olmuşlardır. Şair, bu ifadelerle Sarıkamış'taki felaketi kişisel bir düzlemde deneyimleyerek okuyucunun empati kurmasını sağlar

Şiirdeki her bir dize, insanın yaşam mücadelesini ve savaşın insanlık dışı doğasını etkileyici bir biçimde yansıtır. OzanTürk, Sarıkamış Harekâtı'nı yalnızca tarihsel bir olay olarak değil, aynı zamanda insanın temel gereksinimlerinden mahrum kaldığında içine düştüğü savunmasızlık ve çaresizliği betimlemek için kullanır. Şairin kullandığı imgeler ve metaforlar, okuyucuyu savaşın insani boyutuyla yüzleştirirken, aynı zamanda bu trajedinin evrensel anlamda bir uyarı olduğunu hissettirir. Sarıkamış, yalnızca bir tarihsel olay değil, insanlık için acı bir ders olarak şiirde yaşamaya devam etmektedir.

Sarıkamış Harekâtı'nda yaşanan dram, sadece askerlerin değil, tüm milletin hafızasında derin izler bırakmıştır. "Kardan kefenlere girmek" gibi güçlü bir metafor, bu acı gerçeği vurgularken, savaşın soğuk ve sert doğasının insanları ne kadar kolay yok edebileceğini gözler önüne serer. Askerlerin donarak ölmeleri, ölümün acımasız bir şekilde yüzlerine vurduğu bir trajediyi simgeler. Bu metafor, hem fiziksel bir ölümü hem de içsel bir yenilgiyi ifade eder, bu süreçte kar ve soğuk, ölümüne ulaşan bir yol olarak tanımlanır.

“Bu hazin maziyi dedi kalbe yaz” dizesi, geçmişte yaşanan felaketi unutmamanın önemine dikkat çeker. Sarıkamış Harekatı, bir halkın ve ordunun unutulmaz kayıplar yaşadığı, tarihsel olarak derin etkiler bırakan bir olaydır. Bu acı hatıra, hem bir tarihsel gerçeklik hem de bir ulusal hafıza olarak kalplere kazınmalıdır. Geçmişin acıları, gelecek nesillere doğru bir şekilde aktarılmalı ve unutturulmamalıdır.

“Korkunç bir fırtına, şiddetli ayaz...” ve “Soğuk poyraz yeli esti, ağladı...” dizeleri, doğanın sert ve acımasız koşullarını insanın ruhuna etki eden bir güç olarak tasvir eder. Poyraz yelinin ağlaması, sadece bir doğa olayı değil, aynı zamanda insanın yaşadığı trajediyi bir şekilde hissetmesinin ifadesidir. Doğanın bu soğuk yüzü, askerlerin ölümüne yol açan ve onları boğan koşulları simgelerken, aynı zamanda bu felakete ortak olan bir varlık gibi temsil edilir. Bu, hem fiziksel hem de duygusal olarak derin bir bağ kurar.

Sonuç olarak, Sarıkamış Harekatı’nın şiirsel anlatımı, hem tarihi bir felaketi hem de insanın doğa karşısındaki çaresizliğini güçlü bir şekilde ortaya koyar. Bu şiir, Sarıkamış’ta yaşananların sadece bir askeri kayıp değil, tüm milleti derinden etkileyen bir felaket olduğunu vurgular. Doğanın bu felakete olan katkısı, kişileştirme, metafor ve simge aracılığıyla duygu yüklü bir şekilde sunulmuştur. Bu tarz bir edebi anlatım, okuyucuyu hem tarihi hem de insani düzeyde derinden etkileyerek, yaşanan trajedinin büyüklüğünü hissettirir.

Z Kuşağı, dijital çağın hızla gelişen dinamiklerinde yetişmiş bir nesil olarak, tarihsel olayları ve kültürel mirası anlamada farklı bir bakış açısına sahiptir. Bu nedenle, Sarıkamış Harekatı gibi önemli bir tarihsel olayı, onların dilinden ve anlayışından aktarmak, geçmişin değerlerini günümüze taşımada büyük bir rol oynar.

Ozan bilgeliği, bir toplumun hafızasını ve kültürünü geleceğe taşıyan, hikayelerini sadece anlatmakla kalmayıp, aynı zamanda duygusal ve insanı bir bağ kurma gücüne sahip bir anlatım biçimidir. Z Kuşağı, hem görsel hem de metin üzerinden etkileşimde bulunduğu için, bu bilgilerin derin anlamlarla dolu, sembollerle süslü

bir şekilde aktarılması, onların geçmişle olan bağlarını güçlendirecek ve bilinçli bir toplum oluşturmanın temelini atacaktır.

Ozan bilgeliğiyle yapılan aktarım, sadece tarihsel bilgileri değil, aynı zamanda insanlık değerlerini, empatiyi ve birliği de öğretir. Z Kuşağı, sosyal medya ve dijital dünyada sürekli bilgi bombardımanına uğrayan bir nesil olarak, geleneksel metinlerden çok daha öte bir anlayışa ihtiyaç duymaktadır.

Bu nedenle, Sarıkamış gibi tarihi olayların, onların zihinsel ve duygusal dünyalarına hitap eden, güçlü imgelerle bezeli anlatılarla sunulması, bu neslin hem geçmişle yüzleşmesini hem de insanlık değerleri üzerine düşünmesini sağlayacaktır. Ozan bilgeliği, tarihi olayların yüreklerde ve zihinlerde unutulmaz bir yer edinmesini sağlar; bu da Z Kuşağı'nın tarihsel sorumluluk bilinciyle, geçmişi sahiplenip geleceğe umutla bakmalarına katkıda bulunur.

Tarihi bilgilerin, ozanlar gibi bilge şahsiyetler aracılığıyla aktarılması, toplumların kültürel belleklerini koruması ve güçlendirmesi açısından büyük bir öneme sahiptir. Özellikle ozanlar, halkın duygusal dünyasına hitap ederek, geçmişin önemli olaylarını yalnızca kuru bilgi olarak değil, yaşamın içinden gelen derin anlamlarla anlatır.

Tarihi bilgilerin aktarılmasında empatik bir dil kullanmak, Z Kuşağı gibi hızla değişen dijital dünyada yaşayan bir neslin geçmişi sadece sayılardan ve olaylardan ibaret görmek yerine, insan ruhunun derinliklerine dokunan bir şekilde anlamasını sağlar. Bu empatik iletişim, tarihsel olayların sadece birer bilgi yığını olarak değil, yaşanmışlıkların ve insanlık hallerinin bir parçası olarak görülmesini kolaylaştırır.

Ozanlar, tarihsel olayları aktarırken, halkın bir parçası olan her bireyin yaşamına dokunarak geçmişi, bir duygusal bağ kurarak yaşatır. Bu bağlamda, ozan bilgeliği yalnızca bilgiyi aktarmaktan öte, o bilginin insanlar üzerinde yaratacağı etkileri de hesaba katar.

Z Kuşağı gibi dijital çağın tüketici bilgisiyle büyümüş bir nesil için, empatik bir iletişim tarzı, onları derin düşüncelere sevk eder ve

tarihsel olayların ardındaki insanlık deneyimini anlamalarına olanak tanır.

Ozanların dili, soyut bilgileri somutlaştırarak, genç nesillerin anlam dünyasında iz bırakacak şekilde şekillenir. Tarihi bilgilerin ozanlar vasıtasıyla aktarılması, sadece bilgi iletilmesi değil, aynı zamanda toplumun kültürel mirasına ve kimliğine bir saygı duruşudur. Ozanlar, halkın özlemleri, acıları, zaferleri ve kayıplarıyla iç içe geçmiş olan geçmişi, bir anlamda geleceğe taşırlar. Bu tür bir aktarımda empati,

Z Kuşağı'nın geçmişle kuracağı bağın derinleşmesini sağlar, çünkü genç nesil, yalnızca geçmişin olaylarını değil, o olayların insan ruhu üzerindeki etkilerini de hissederek öğrenir. Ozan bilgeliği, tarihi olayların soyut anlamlarını somutlaştırarak, bir anlamda o bilgilerin duygusal yükünü de aktarır. Sonuç olarak, ozanlar aracılığıyla yapılan empatik iletişim, Z Kuşağı'nın tarihi doğru bir şekilde anlamasına ve geçmişle sağlıklı bir bağ kurmasına olanak tanır. B u tür bir aktarım, tarihsel bilginin ötesinde, toplumun bir arada yaşama kültürünü, insanlık onurunu ve sorumluluğunu da genç nesillere aşılar. Ozan bilgeliğiyle aktarılan tarih

Kaynaklar

Durbilmez, Bayram. (2021). Gönül Coğrafyamızda –Dede Korkut ruhuyla-, Sonçağ-Kültür Yay., Ankara.

Özkan, Şakira. (2020), X, Y ve Z Kuşaklarının Instagram ve Facebook Aracılığıyla Oluşturdıkları İmaj, Yüksek Lisans Tezi (Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Birgül Taşdelen), Gümüşhane Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı.

Özata, M. (2009). Bir Doktorun Harp ve Memleket Anıları. Ankara: Genelkurmay Başkanlığı Yayınları.

Özer, S. (2015). II. Dünya Savaşı Yıllarında İstanbul'da Tifüs. Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi, XV(30), 171-201.

Bardakçı, M. (2014). Hafız Hakkı Paşa'nın Sarıkamış günlüğü. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Giriş

Birinci Dünya Savaşı'na Alman cephesinde girdik, yenildik, Osmanlı parçalandı, yokoldu...

Mustafa Kemal, sırtını Yeni Rusya'da Bolşeviklere dayayıp İngiliz-Fransız Emperyalizmi ve onun maşası Yunan ordusu ile savaşarak Yeni Türkiye'yi kurdu, Anadolu'yu kurtardı...

II. Dünya Savaşı'nda İnönü, I. Dünya Savaşı'ndan aldığı ders ve Atatürk'ün kesin tarafsızlık vasiyeti ile savaşa girmeyerek, iki cephede de yer almayarak, Türkiye'yi,

Türkiye'nin bütünlüğünü ve Anadolu'yu korudu, kurtardı...

Ya III. Dünya Savaşı'nda ne olacak? Ankara'da bu gelişmeleri doğru okuyan bir lider var mı?..

Sizce III. Dünya Savaşı'nda ne yapmalıyız?..

Böyle bir savaşta Türkiye nerede, nasıl durmalı?..

Acaba Genelkurmay'da bu senaryoları çalışan özel bir masa kuruldu mu?..

Suriye Türkmenlerinin Kısa Tarihçesi

Suriye, bulunduğu coğrafi konum itibariyle; doğu ve batıyı birleştirdiğinden Anadolu'nun tabii bir uzantısı olmasından ötürü hem doğu ve hem de batıdaki devletlerin ilgi odağı

olmuştur. Sümerler, Asurlular, Makedonyalılar ve Romalılar Suriye'de hakimiyet kurmuşlardır.

İslamiyet'in doğuşundan sonra bölgede, Hz. Ömer'le başlayan bir İslimi hareket görüyoruz. Bu durum, Emevi ve Abbasi hanedanlıkları zamanında da devam etmiştir.

Suriye'deki Türkmenlerin daha 7. ve 8. yüzyıldan beri Fırat ve Dicle boylarına indikleri, ayrıca, Mezopotamya'dan ve Anadolu'dan Suriye'ye göçtükleri 9. ve 11. yüzyıldan buyana bölgede yaşadıkları bilinmektedir. daha önce Mısır'da bir Türk komutanı Tolun oğlu Ahmed kendi hanedanını kurmuş (875) ve bu hanedan 905 yılına kadar devam etmişti. Tolunoğlu Ahmed Suriye'yi (877) almıştı .

Daha sonra yine başka bir Türk komutanı Toğaç oğlu Muhammed Ebu Bekir, tarihte İhşidi adıyla anılan hanedanı kurmuş ve bu hanedan (935-969) yılları arasında bölgeye hakim olmuştur. Her iki Türk hanedanı, Abbasî halifeliğinin bir politikası olarak Türk komutanları ile Türk askerlerine, orduda büyük yer vermelerinin sonucunda doğmuştur.

İhşidîler'i (969) yılında Şîî Fatımî devletine yaktı.

X.Yüzyılın birinci yarısında Abbasî İmparatorluğu iyice parçalanmış, Irak'ta bile kuvvetini hissettiremeyecek bir duruma düşmüştü. Bizans bundan faydalanarak karşı taarruza geçti ve birçok yöreleri ülkesine katmaya muvaffak oldu. Bizans'a karşı, kuzey Suriye ve Cezîre'nin (Kuzey Irak ve bazı Güney Anadolu yöreleri) hakimleri olan Hamdanî hükümdarları karşı koymaya çalıştı. Bu cümle adı geçen hanedanın en büyük hükümdarı olan Seyfûde-Devle, Seyfûde-Devle'nin en ünlü ve muktedir kumandanlarından birinin "Türk Yemek" olduğunu biliyoruz. Bu Türk kumandanının Kimek elinin yemek boyundan olduğu için böyle anılmış olması muhtemeldir. (ölümü:951-2) Türk-

lerin bölgeye gelip yerleşmeleri, Büyük Selçuklu Devleti'nin Gazneliler'le yaptığı Dandanakan Savaşı sonrası olmuştur. Büyük Selçuklu Devleti, bu savaştan sonra özellikle 1063 yılından itibaren kendi hayat tarzlarına uygun buldukları bu bölgeye yerleşmeye başladılar. Özellikle Halep, Lazkiye, Trablusşam ve Asi Irmağı vadisi boyunca Hama, Humus ve Şam bölgesinde bu yerleşme yoğunluk kazanmıştır. Türklerin buraya yönelik akınları Afşin ve Sandık Beyler komutasında Halep'e kadar devam etmiştir. (1069-1070) yıllarında ise Kurlu ve Atsız Beyler, Güney Suriye'yi tamamen ele geçirmişlerdir.

(1071) yılında Malazgirt Savaşından sonra Aşağı ve Yukarı Fırat boylarında, Saltuklar, Mengücekler, Danişmendiler, Yıvaloğulları, Artuklar gibi Türk Beylikleri kurulmuştur.

(1077) yılından beri Suriye Selçuklu meliki olan Tutuş, kendini sultan ilân ederek, Oğuzların Yıva Boyu ile Bayat, Avşar, Begdilli, Döğer ve Üçoklar oymakları Şam ve Halep'e yerleşmişlerdir. Berkıyruk'un üzerine yürümüş, fakat yenilmişti (1095).

Oğullarından Rıdvan Halep'te, ve Dokak Şam'da hâkimiyetlerini ilân ettiler. Halep hakimi Rıdvan Haçlılarla mücadele etti. Bir ara sınırlarını Güney Anadolu'ya kadar genişletti. (1117)'ye gelindiğinde her iki bölgede de hâkimiyet, atabeylerin eline geçmişti. Suriye Selçuklularının Şam kolu, Atabey Tuğtekin tarafından yönetiliyordu. Oğlu Tacü'l-mülk Börî babasının ölümü üzerine idareyi ele aldı. Pek güçlü olmayan bu atabeylik, Zengî Atabeyi Nureddin Mahmut tarafından ortadan kaldırıldı (1154).

(1127) yılında Melikşah'ın Halep Valisi Ak-Sungur'un oğlu İmadeddin Zengî'nin Musul valiliğine getirildi. Haçlılara karşı verdikleri mücadelelerle öne çıkmışlardır. İmadeddin Zengî, Haçlılardan Urfa'yı alınca Avrupalılar II. Haçlı Seferi'ni düzenlemişlerdir (1137). Zengî'nin ölümünden sonra atabeylik Musul ve Halep olmak üzere iki kola ayrıldı (1146).

Halep'teki oğlu Nureddin Mahmut haçlı kontluklarına karşı başarılı mücadeleler verdi. Şam'daki Börileri kendine bağladı. Haçlılarla iş

birliği yapan Mısır Fâtımî Devleti'ni ortadan kaldırdı (1171).

Nureddin Mahmut ölünce atabeylik Eyyubi ailesine intikal etti (1174). Selahattin Eyyubi komutasındaki Müslümanlarla birleşerek Haçlılara karşı bölgeyi savunmuşlardır. Selahattin Eyyubi'nin ölümünden sonra bölgeye bir başka Türk devleti olan Memlûklula hakim olmuştur.

Anadolu'ya hakim olan Türkiye Selçuklu Devleti ise, 1243 yılında Moğollarla yaptığı Köse-dağ Savaşı'nı kaybetmesi sonrası ağır Moğol baskısı altında kalmıştı. Bu baskı sonucu özellikle Kayseri ve Sivas'ta yaşayan Türkmenler, Memluk Sultanı Baybars zamanında Suriye bölgesine yerleşmişlerdir.

Bu dönemde Suriye'ye gelip Şam'a yerleşen Türkmenler, İlhanlı hükümdarı Ebu Said Bahadır Han'ın ölümünden sonra çıkan siyasi karışıklıktan faydalanarak 1337'de Elbistan civarında Dulkadiroğulları beyliğini kurmuşlardır.

Yavuz Sultan Selim, 1516 yılında Mervidabık'ta Memlûkluları yenerek bu günkü Suriye topraklarını Osmanlılara bağlamıştır.

Suriye Türkleri, ilk yerleşimlerinde göçebe olarak kalmışlarsa da sonradan yerleşikdüzene geçmişlerdir. Konar-göçer ahalinin merkezîyetçi bir devlet nizamı ile bağdaşamayan hayat tarzları yüzünden yerli halka büyük zararlar vermelerim sona erdirmek endişesi, harab ve boş yerleri imar etmek ve yeniden ziraata açmak (1691-1699) yılları arasında konar-göçer halkın Osmanlı hükümet tarafından iskan edilmesinin bazı sebepleri idi .

1916 sonuna kadar da bu bölgedeki Türk hâkimiyeti, kesintisiz olarak 402 yıl sürmüştür. Bu sürede bölge sakinleri, derin Türk kültürü etkisi altında kalmıştır. Bu etki kendisini en çok dil konusunda göstermiş; Suriye lehçesi en fazla Türkçe kelime içeren Arab lehçesi olmuştur.

I. Dünya Savaşı sonuna kadar Osmanlı hâkimiyetinde kalan Şam, Trablus ve Halep eyaletleri şeklinde yönetilen Suriye, Türk yönetimi altında kültürel, sosyal ve ekonomik açılardan kalkınmış ve en huzurlu dönemini geçirmiştir.

30 Ekim 1916 Mondoros mütarekesine kadar aşağı yukarı 500 yıl Türk hâkimiyetinde kalan

Suriye, İngiliz, ve Fransız işgaline uğramış, 1936 yılında ise Fransa denetiminde cumhuriyet olmuştur.

Suriye Türkmenleri ve Yaşadığı Yerler

9. yüzyılda Tolunoğulları döneminde ilk defa Türk hakimiyetine giren Suriye, 11. yüzyılda Selçuklu Türkleri'nin, 1260'a doğru Memlûk Kıpçak Türkleri'nin eline geçmiş, 1516 yılında Yavuz'un bu ülkeyi fethetmesiyle Osmanlı hakimiyetine girmiş ve 850 yıllık Türk idaresinden sonra 10 Ağustos 1920'de imzalanan Sevr Anlaşmasıyla Osmanlı Devleti'nden kopararak Fransız kontrolüne bırakılmıştır.

Bugünkü Suriye 17 Nisan 1946 yılında bağımsız bir devlet haline gelmiştir.

20. yüzyılın ortalarında çok sayıda Suriye Türkü Araplaşmış, böylece bu ülkede yüz yıllardır süren asimilasyon son dönemde de devam etmiştir.

Oğuz Türkleri'nin ve Memlûk Kıpçakları'nın torunları olan Suriye Türkleri'ne Bayır-Bucak Türkleri de denilmektedir.

Türkler bu ülkede azınlık olarak kabul edil-

memekte ve kayıtlarda Müslüman olarak geçmektedirler. Halk arasında ise Türkmenler olarak adlandırılmaktadırlar.

Suriye'de Bayat, Afşar, Karakeçili, İsabeğli, Musabeğli, Elbeyli, Akar, Hayran, Çandırlı, Sincar gibi Türk boyları yaşamaktadır. Bu Türk boyları ile Anadolu'daki uzantıları olan Türk boyları arasında inançlar, gelenekler ve folklorik pratikler bakımından çok önemli benzerlikler tespit edilmiştir.

Suriye'de yaşayan Türkler'in nüfusu hakkında verilen rakamlardan 100.000 tahmini bu gün artık eskimiştir. Yakın zamanlarda verilen tahminler ise 500.000 - 1.000.000 daha azdır, gerçek rakamlar 1,8 - 2 milyon arasında tahmin edilir, Onlara da Araplaşmış Türkleri eklenirse onların sayısına ikiye katlanır

Suriye'de Toplam 523 Türk köyü vardır (büyük şehirler harlarından başka) . Suriye hükümeti, son yıllarda Türkçe yer adlarını Arapça'ya çevirmiştir. İsabeğli "İseviye", Kabamazı "Belutiye", Tırınca "Ümitüyur", Karınca "Behlülüye" olmuştur.

Suriye'de Türkçe eğitim yapan okullar olma-

diği gibi. Türkleri bir arada tutan her hangi bir teşkilat da yoktur. Köy ve kasabalarda yaşayan Türkler kendi aralarında Türkçe konuşmayı sürdürürler. Yüksek eğitim yapan Türkler'in sayısı çok azdır ve tamamına yakını Türkiye'deki okullarda okumuştur.

Türkçe Çıkan Yayın Organları

Türkçe çıkan yayın organları, 1922'den 1937'ye kadar, sürgündeki Refik Halit'in de katkılarıyla renklendirdiği, "Doğru Yol" ve "Vahdet"tir. Suriye Türkleri, şiveleri ve edebiyatları bakımından Türkiye'nin bir uzantısı gibidirler.

Suriye'de Konuşulan Ağız

Suriye'de konuşulan ağız da, Hatay bölgesinde konuşulan Türkmen ağızlarının bir devamı niteliğindedir. hama ve humus Türkmenlerinin şivesi eski Osmanlı diline daha yakın. Ve bazı ülkelerde Azerbaycan diline yakın olunmaktadır.

Lazkiye Türkmenleri

Suriye'nin Akdeniz kıyılarında, başta Lazkiye şehir merkezi Cimmel Harası (Türkmen Mahallesi) olmak üzere Basit, Bayır, Behlülüye, Kesap nahiye ve köylerinde Bayır-Bucak Türkler yaşamaktadır Bu şehir ve nahiyelere bağlı Türkler'in yaşadığı köy sayısı ise yörelere göre şöyledir: Lazkiye vilayet merkezi ve Kesap Nahiyesi'ne bağlı 6; Bucak bölgesinde sahil boyunca 84; Behlülüye Nahiyesi'ne bağlı 12; Bayır Nahiyesi merkezine bağlı Kebeli'nin kuzeyinde 27, doğusunda 8, güneyinde 11; İncesu'nun batısından güneye doğru olan bölümünde 20, doğusunda 17.

Suriye hükümeti, son yıllarda Türkçe yer adlarını Arapça'ya çevirmiştir. İsabeğli "İseviye", Kabamazı "Belutiye", Tırınca "Ümitüyur", Karınca "Behlülüye" olmuştur. Bazı Türk köyleri : (Karamustafa, Büyükpınar,Köy Çiçekliyazı mahalleleri), Hayat, Sallor, Al Yamamah, Assamra, Al Gassaniyeh, Kastalmaaf, Gamam, Um Tuyur, Zinzif, Turunç, Meydancık, Hacranlı Hasancık Saray, Camuslu, Bödorsiye, Karaca, Çamurlu, Bostancık, Fakıhasan, Karabacak, Mollomahmutlu, Ubeydiye, Karamanlı, Kara Cücük, Türkmenli, Çalkamanlı, Sağırt, Ali, Elmalı, Abanlı, Bayır nahiyesinden, Gebelli, Dervişhan, Gebere, Şeren, Karaahmet, Gökdağ, Yumuşak, Mıllıklı,

Kebir,Murtlu, Karakisa, Ulucak, Kara pınar, Aşağı Karamanlı, Yukarı Karamanlı, Saldıran, Karacağız, İsapınar, Kulcuk Pınar, Kulcuk, Çukurcak, Nisibin, Dağdağan, Çovkaran, Sarraf, Kapıkaya, Ablaklı, Kapaklı, Çanacık, Korali, Çınarlı, Kızıkçuracık, El Kasap, Kislecik, Mahruka, Kuruca, Kızınca, Ağcabayır, Cümeren Yamadı, Burc-İslam, Sulayıp.

Halep Türkmenleri

Osmanlı Devleti döneminde Türk nüfusunun idari merkezi Halep'ti. Halep, sokaklarında Türkçe konuşulan bir yerdi. Türk mimari ve sanat eserleri Halep'te oldukça çoktur. Suriye'de Halep şehirde daha çok yaşayan Türkler vardır şehir merkezi huyluk harası(büyük bir Türkmen Mahallesi ,Türkmen nüfusu 400,000 tahmin edilir), Kürt-dağı, Cerablus, Mümbiç, Musabeyli, Azez nahiyeleri ve yörelerinde Türkler yaşamaktadır , Bu şehir ve nahiyelere bağlı Türkler'in yaşadığı köy sayısı ise yörelere göre şöyledir: Cebeli Sema'nın doğusunda nahiye merkezi ile 16; Kilis'in güneyinde Azez Kazası'na bağlı, Azez ile Aferin Suyu arasında 17, Azez'in doğusunda 29, güneyinde Halep'e bağlı 3; Çobanbeğ Nahiyesi'nde Mümbiç Kazası'na doğru 54, aynı kazanın güneyinde 15; Baraklı Oymağı'ndan Cerablus Nahiyesi'ne bağlı 26; Sarcı Suyu'nun güneyinde 23; Urfa hudud nahiyesi Mürşid Pınarı ve Akçakale Kazası'nın güneyine isabet eden ve Belih Irmağı'na kadar uzanan sahada 59 köy olmak üzere .

Halep Bazı Türk köyleri :

Mirza, Kerpiçli, Arabazi, Merhan, Beyliz, Nabğa, Kanlı Koy, Eşekli, Usbağlar, Gavureli, Amerne, Bel Veren, Kantara, Taflı, Lilve, Yusuf Başa, Kadılar, Memeli, Kurucu Höyük, Taş Atan, Buyan, Dadlı, Belli, Sakkal Veran, Kara Yakub, Kara Taş, Kara Kuz, Balalı Köy, Bandarlık, Duraklı, Anbarlı, Hacı Hasanlı, Kara Baş, Bir Elli, Avşar, Küllü, Dabık, Yazlı Bağ, İral, Şüvirin, Delha, İğde, Tukmen Barış, Kara Köy, Kara Mazraa, Harab Mamal, Azak, Hava Köy, Telile, Şidar, Beş Curun, Sinekli, Ziyarat, Okuf, Çoban Bey, Hedebe, Tiral, Kurt, Öküz Öldüren, Cubban, Üvilin, Züluf, Kalkum, Babilimun, Tat Hums, Çeke Hama ve Humus Türkmenleri "Humus'ta kim derse ben Türkmen değilim o aslında Humuslu değil-

dir. İşte Suriye tarihçisi (Süheyl Zakkar) demiş, çünkü ona ve eski Arab tarihçisine (Bin El Esir) göre, 11. yy Humus'u büyük bir deprem yıkmış, tamamını viran etmiş sonra humusu yeniden tamir eden Türkmenlerdir (zingilar ve Selçuklular), Nureddin Mahmut bin zingî tarafından, humusun merkezinde eski haralarından birinin adı haratu'l-Türkmen(Türkmenler harası) ve eski şehir kapılarında birisi babu- Türkmen (Türkmen kapısı) ama bu günlerde bu haralarda yaşayan Türkmenler tamamen Arablaşmış .

Suriye'nin Hama-Humus şehirleri ve Lübnan sınırı arasında kalan kısımdır. Türkmenler genellikle Humus'ta ve Humus köylerinde ve bazı Hama köylerinde yaşamaktadırlar.

Osmanlı imparatorluğun devrinde Buralara yerleştirilmeğe davet edilen ve iskana memur olan oymaklar şunlardır:

Kara Avşar, İnallu, Döğer oğlanı, Hama Değeri Mustafa kethüda, Hama Düğeri tabi-i Derviş kethüda, Şam Beğmişlüsü, Hücetlü, Kapu-uşak, Eymir-i Dümdarlu, Çozlu Çerkez-oğulları, İdris Kethüdaya tabi Abalu, Tokuz han

Harbendelüsü, Kara Tohtemürlü, Köse Kethüdaya bağlı Şerefli, Uşak obası, Beşir-oğulları obası, Eymir-i Sincarlu, Bozlu, Ebu Derda'ya bağlı olan Bozlu,Tohtemürlüsü, Salur (Sellüriyye) türkmenleri, Dindaş oğlu İsmail Bozulus'a bağlı olan Genceli Avşarı, Kızıl Ali, Danişmendlü'ye tabi Kara Halil .

Humusa bağlı bazı Türkmen köyleri :

Baba Amr Harası (bugünkü Türkmenler Mahallesi) Zara, Mitras, Bdada, Arcun, Alhusun, Dar Kabira, Kızıl, Üm Al Kasab, Samalil, Burc Kaya.

Hamaya bağlı bazı Türkmen köyleri :

Akrab (Kara Halili), Tulluf, Hazzur, Huvvir El Trukman, Bıt Natır , Hırmıl.

Kunteyra Bölgesi Türkmenleri :

Burası Filistin sınırına çok yakındır. Kafkasya'dan gelenler 1878'de buraya yerleştirilmişlerdir.

Kunteyra Bölgesi Türkmen köyleri :

Hafr, Al Kadırıyye, Kafr Nafah, Zabya, Al Rezzanıyye, Ahmadiyye, Huseyniyye, Ayn Kura, Ayn Sümsüm, Ayn Alak, Üleyka, Ayn Aysa.

Şam ve Draa Türkmenleri

Şehirde Türkmenlerin oturduğu büyük bir mahalle bulunmaktadır. Ayrıca Havran ovasında da Türkmenler vardır.

Şama bağlı bazı Türkmen köyleri :

Kaldun, Ruhaybe, Adra Ve Bazı Şam haraları (El Hecer El Esvad El Tadamün , Cöber) ve Kaldun, Ruhaybe, Adra Ve Bazı Şam haraları (El Hecer El Esvad El Tadamün , Cöber) ve Draaya bağlı bazı Türkmen köyleri : Dara şehir merkezi, Busra, Maarba, Burak.

Draaya bağlı bazı Türkmen köyleri :

Dara şehir merkezi , Busra, Maarba, Burak... Şehirde Türkmenlerin oturduğu büyük bir mahalle bulunmaktadır. Ayrıca Havran ovasında da Türkmenler vardır.

CUMHURİYET DEVLETİM

Şahittir yurdumun dağı taşı.
Nasıl kazanıldı gördü istiklal savaşı.
Yok, edilmek istenen milletin.
Cumhuriyettir işte benim devletim.

Tarihe hesap vermek ne kelime?
Tarihten hesap sorarcasına,
Akıttı kanını nehirden akarcasına.
Yazdı tarihini hiç silinmezcesine.

Şimdi dalgalanır ay yıldızlı bayrağım.
İstikbal endişesinden çok uzağım.
Türkiye'mde ben hür yaşayacağım.
Fikri hür, vicdanı hür olacağım.

Duysunlar dostlar düşmanlar.
Cumhuriyetle yönetilir devletimiz.
Cumhuriyeti kurdu Atatürk'ümüz.
Onu devam ettirecek olan bizleriz.

Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.
Türkiye cumhuriyeti benim devletimdir.
Yirmi dokuz ekim bizim bayramımızdır.
Cumhuriyetin kuruluş günü kıvancımızdır.

Erol ALBAYRAK

Giriş

Gazete ve dergilerde yazılacak metin, yazılacak türün içeriğine ve amacına göre şekillenmelidir. Yazma sürecinde hangi türde bir metin oluşturulacaksa, o türe özgü kurallar göz önünde bulundurulmalıdır. Her türün kendine has bir anlatım biçimi ve yapısı vardır; dolayısıyla yazının etkili ve amacına uygun olması, bu kurallara uygunlukla mümkündür.

Gazete ve dergiler, toplumu bilgilendirme, eğlendirme ve yönlendirme gibi farklı işlevleri yerine getiren önemli iletişim araçlarıdır. Bu araçların başarısı, içeriklerin hedef kitleye hitap etme becerisine bağlıdır.

Amaca uygun metin oluşturma süreci, okuyucunun ilgisini çekmek, beklentilerini karşılamak ve mesajı net bir şekilde iletmek açısından kritik bir öneme sahiptir. Özellikle dijitalleşen dünyada, okuyucuların dikkat süresinin azalması ve bilgiye hızla ulaşma isteği, metinlerin etkili ve amaca yönelik olmasını daha da önemli hale getirmiştir.

Amaca uygun bir metin oluşturma sürecinin temelinde, hedef kitlenin ihtiyaç ve beklentilerini anlamak yatar. Bir gazete veya dergi yazısı, genç bir okuyucu kitlesine mi hitap ediyor, yoksa uzman bir topluluğa mı?

Bu soruların yanıtları, kullanılacak dilin tonunu, içerik yapısını ve bilgi yoğunluğunu belirler. Doğru hedefleme yapılmadığında, metin ne kadar iyi yazılmış olursa olsun, etkisiz kalma riski taşır. Bu nedenle, yazım sürecine başlamadan önce kapsamlı bir analiz yapılması gereklidir.

Gazete ve dergilerde yer alan yazılar, genellikle haber, röportaj, köşe yazısı veya inceleme gibi farklı türlerde olabilir. Her türün kendi kuralları ve beklentileri vardır. Örneğin, bir haber metni kısa, tarafsız ve bilgilendirici olmalıdır; oysa bir köşe yazısı daha kişisel bir tonla yazılabilir ve yorumlara yer verebilir.

Amaca uygunluk, bu türler arasındaki farkları anlamaktan ve metni türün gerekliliklerine uygun şekilde yazmaktan geçer.

Bir diğer önemli faktör, metinlerde kullanılan

dil ve üsluptur. Gazete ve dergi okuyucuları, genellikle kolay anlaşılır, akıcı ve dikkat çekici bir dil tercih eder. Ancak, bu dilin profesyonelliği elden bırakmaması ve güvenilir bir imaj sunması da gerekir.

Gereksiz karmaşık ifadelerden kaçınılarak, okuyucunun mesajı hızlı ve doğru bir şekilde alması sağlanmalıdır. Ayrıca, görsellerin ve başlıkların etkili kullanımı da metnin okunabilirliğini artıran unsurlardandır.

Gazete ve dergi yazılarında amaca uygun metin oluşturma sürecinin bir diğer unsuru, özgünlük ve yaratıcılıktır. Okuyucular, klişe ifadelerden ve tekrar eden bilgilerden sıkılır; bu nedenle yazıların özgün bir bakış açısı sunması önemlidir. Yaratıcılık, metnin hem içerik hem de sunum açısından ilgi çekici olmasını sağlar. Özellikle rekabetin yoğun olduğu medya sektöründe, bu özellikler bir yazıyı öne çıkaran temel etkenlerdir.

Dijitalleşmenin hız kazanmasıyla birlikte, gazete ve dergi metinlerinin çevrimiçi platformlarda da etkili olması beklenmektedir. Çevrimiçi ortamda okuma alışkanlıkları farklıdır; okuyucular genellikle metni tarayarak okur ve dikkatlerini çekecek kısımda dururlar.

Bu durum, başlıkların, alt başlıkların ve anahtar bilgilerin stratejik bir şekilde yerleştirilmesini gerektirir. Dolayısıyla, amaca uygun metin oluşturma sürecinde dijital platformlara yönelik stratejiler de dikkate alınmalıdır.

Gazete ve dergi yazılarında amaca uygun

metin oluşturmak, hedef kitlenin ihtiyaçlarını anlamak, türün gerekliliklerine uygun yazmak, dil ve üsluba dikkat etmek, özgünlük ve yaratıcılığı benimsemek gibi çok boyutlu bir süreci kapsar. Bu unsurlar bir araya geldiğinde, okuyucunun ilgisini çeken, bilgilendiren ve yönlendiren başarılı metinler oluşturulabilir. Hem basılı hem de dijital platformlarda etkili olan bu metinler, medya kuruluşlarının sürdürülebilir başarısının anahtarlarıdır.

Amaca uygun bir metin oluşturmanın ilk adımı, hedef kitlenin belirlenmesidir. Gazete ve dergilerde okuyucu kitlesi farklı olabilir. Örneğin, gençler, profesyoneller, akademisyenler veya belirli bir topluluk gibi gruplar farklı içeriklere ihtiyaç duyar. Dolayısıyla, metin türü ve dil kullanım biçimi de bu kitlenin beklentilerine göre şekillendirilir. Amaca yönelik metinler, okuyucunun ilgisini çekmek için onların yaşam tarzını, bilgi düzeyini ve gereksinimlerini göz önünde bulundurmalıdır.

Metinlerin içeriği, gazete ve dergilerde belirli formatlara uygun olmalıdır. Özellikle haber yazılarında, tarafsızlık ve doğruluk ön plandadır. Bir haber metni, hızlı bir şekilde bilgi sunmalı ve okuyucunun temel bilgileri anlamasını kolaylaştırmalıdır. Röportajlar ve köşe yazıları ise daha kişisel yorumlara ve derinlemesine düşüncelere yer verebilir. Dolayısıyla, her türün yapısal özellikleri, amaca uygun metin oluşturulmasında etkili bir rol oynamaktadır.

Gazete ve dergi metinlerinde kullanılan dil, amaca uygunluğu artıran önemli bir faktördür. Basılı metinlerde dil, açık, net ve doğrudan olmalıdır. Özellikle haber metinlerinde, karmaşık ifadelerden kaçınılmalı ve okuyucunun hızlı bir şekilde anlayabileceği bir dil tercih edilmelidir. Diğer yandan, köşe yazıları ve inceleme yazılarında daha sanatsal ve analitik bir dil kullanılabilir. Ancak her durumda, metinlerin doğru gramer kurallarına uygun olması ve akıcı bir şekilde sunulması esastır.

Amaca uygun metin oluştururken görsel unsurların da kullanılması oldukça etkilidir. Gazete ve dergilerde kullanılan fotoğraflar, grafikler ve illüstrasyonlar, metnin anlatımını destekler. Örneğin, bir haberin görsel materyalle zenginleştirilmesi, okuyucunun konuyu daha iyi

kavramasını sağlar. Ayrıca, başlık ve alt başlıklar da dikkat çekici bir metin için önemli unsurlardır. İyi tasarlanmış başlıklar, okuyucunun ilgisini doğrudan çekerek içeriği okumaya yönlendirir.

Dijital medya kullanımının artması, gazete ve dergi metinlerinin çevrimiçi ortamlarda da etkili olmasını zorunlu hale getirmiştir. Çevrimiçi platformlarda, kullanıcıların içeriklere ulaşma biçimi farklıdır. Bu ortamda metinler daha kısa, öz ve okuyucunun dikkatini çekecek unsurlarla zenginleştirilmelidir. SEO uyumlu başlıklar, özet bilgiler ve alt başlıklar, metinlerin dijital ortamda daha etkili olmasını sağlar. Ayrıca, sosyal medya platformlarında paylaşılan içerikler, genellikle daha ilgi çekici ve özgün olmalıdır.

Gazete ve dergilerde amaca uygun metinler oluştururken, özgünlük ve yaratıcılık da önemli bir rol oynamaktadır. Okuyucular, aynı temayı işleyen içerikler arasında farklı bir bakış açısı veya yeni bilgiler sunan metinlere daha çok ilgi gösterir. Bu nedenle, içerikler, araştırmalar, anketler ve özel röportajlar gibi özgün içeriklerle zenginleştirilmelidir. Ayrıca, mevcut trendlere ayak uydurmak da metinlerin etkisini artıran bir faktördür.

Gazete ve dergilerde amaca uygun metinler oluştururken, editoryal süreç de önemli bir aşamadır. Yazılar editörler tarafından düzenlenmeli, dil ve içerik açısından incelenmelidir. Hedeflenen mesajın net bir şekilde iletiliğinden emin olunmalıdır. Özellikle hassas konularda, editoryal süreç, metinlerin yanlış anlamalara yol açmaması için dikkatlice yönetilmelidir.

Metinlerin sunumu, gazete ve dergi içeriklerinin okuyucu ile etkili bir şekilde buluşmasını sağlar. Zengin içerikli ve görsel unsurlar ile desteklenmiş metinler, okuyucunun ilgisini daha fazla çeker. Bunun yanı sıra, gazete ve dergilerin sosyal sorumluluk bilinciyle hazırlanan içerikleri, toplumsal farkındalığı artırmada da etkili olabilir.

Gazetecilik ve dergicilikte amaca uygun metin oluşturma süreci, sadece bilgi sunmakla sınırlı değildir. Aynı zamanda, toplumu bilgilendirme, bilinçlendirme ve yönlendirme gibi sosyal görevleri de taşır. Bu nedenle, yazılan her metin, yalnızca haber vermek değil, aynı zamanda okuyucunun

düşünme ve harekete geçme sürecine katkıda bulunmalıdır.

Sonuç olarak, gazete ve dergilerde amaca uygun metin oluşturmak, birçok faktörün bir araya gelmesiyle sağlanır. Hedef kitlenin doğru belirlenmesi, dil ve üslup açısından titiz bir yaklaşım, görsel destekler ve özgünlük gibi unsurlar, etkili ve başarılı metinler oluşturulmasında önemli rol oynar. Bu süreçte, her türlü içerik, okuyucunun beklentilerini karşılayacak şekilde hazırlanmalıdır.

Gazete Çevresinde Gelişen Metinler

Gazetecilik ve yayıncılık, yazınsal türlerin ortaya çıkışı ve gelişiminde önemli bir rol oynamıştır. Gazete ve dergiler, okuyuculara bilgi vermek, düşüncüyü aşlamak ve eğlendirmek amacıyla farklı türde metinlerin yayımlandığı alanlardır. Özellikle fıkra, deneme, eleştiri ve makale gibi türler, gazete ve dergi çevresinde doğmuş ve gelişmiştir. Bu metinler, toplumsal olaylara ışık tutar, bireylerin fikir dünyalarını şekillendirir ve yazınsal çeşitliliği artırır.

Makale: Bir düşüncüyü savunmak, bilgi vermek ve bilimsel bir temele dayalı argümanlar sunmak amacıyla yazılan yazılar makale olarak adlandırılır. Makale türü, sanat, tarih, bilim, felsefe, siyaset gibi geniş bir konu yelpazesine sahiptir. Bu tür yazılarda yazar, iddialarını desteklemek için bilimsel belgelerden, istatistiklerden ve diğer güvenilir kaynaklardan yararlanır.

Makalelerde kullanılan dil, sağlam, ağırbaşlı ve pürüzsüz olmalıdır. Tanım yapma, örnekleme, karşılaştırma ve açıklama gibi yöntemler sıkça kullanılır. Türk edebiyatına Tanzimat döneminden sonra giren makale türünün ilk örneği, Şinasi'nin Tercüman-ı Ahval Mukaddimesi adlı yazısıdır. Bu türün temel amacı, okuyucuyu bilgilendirmek ve eğitmek olduğu için özellikle eğitim ve akademik çevrelerde sıkça tercih edilir.

Sohbet (Söyleşi): Sohbet ya da söyleşi, yazarın güncel konulara ilişkin düşüncelerini, karşısında biri varmış gibi samimi ve içten bir şekilde dile getirdiği yazı türüdür. Bu yazılar, okuyucuyla konuşuyormuş gibi bir üslup taşıdığı için oldukça akıcı ve etkileyicidir. Günlük konuşma diliyle yazılan sohbet yazılarında, karşılıklı konuşma havası yaratılır ve genellikle iç konuşmalara yer

verilir. Sohbet türünde, sorulu cevaplı bir anlatım benimsenir ve yazar, okuyucuyla senli benli bir ilişki kurar. Samimi ve içten üslubun yanı sıra bu yazılarda öğretici yön de ön plandadır. Dilin göndergesel işlevde kullanıldığı bu tür yazılar, okuyucuyu bilgilendirme ve yönlendirme amacı taşır. Türk edebiyatında sohbet türü, Tanzimat döneminden sonra edebi eserler arasında yerini almıştır. Bu türde eser veren yazarlar, halkın anlayabileceği sade bir dil kullanarak geniş kitlelere hitap etmeyi amaçlamışlardır.

Fıkra (Köşe Yazısı): Fıkra, bir yazarın güncel olaylarla ilgili görüşlerini, ayrıntıya inmeden, sade ve samimi bir şekilde dile getirdiği düşünce yazıdır. Genellikle gazete ve dergilerin belli sütun veya köşelerinde yayımlanan bu yazılar, gününbirlik yazılar olarak bilinir ve kısa, özlü bir anlatımı benimser.

Fıkralar, toplumsal konulara değinir ve kamuoyu oluşturmayı hedefler. Bu yazı türünde öznellik ön plandadır; yazarın, düşüncelerini kanıtlama zorunluluğu yoktur. Bu nedenle, fıkralar diğer yazı türlerine göre daha serbest bir yapıya sahiptir. Yazar, konuyu nükteli, açık ve akıcı bir dille işler ve okuyucunun dikkatini kolayca çekmeyi başarır.

Fıkra yazıları, Türk edebiyatına Tanzimat döneminden sonra gazete aracılığıyla girmiştir. Gazeteciliğin gelişmesiyle birlikte fıkra türü de edebiyatımızda önemli bir yer edinmiştir. Bu yazı türünde Ahmet Rasim, fıkralarıyla tanınmış ve edebiyatımızda bu türün öncü isimlerinden biri olmuştur. Sonuç olarak, fıkra yazıları, kısa ve etkileyici üslubuyla okuyucunun ilgisini çekerken, aynı zamanda toplumsal meseleler üzerine düşündürmeyi amaçlar.

Özellikle gazete ve dergiler aracılığıyla geniş bir kitleye ulaşan bu yazılar, edebiyatımızın ve basın tarihimizin önemli parçalarından biri olarak varlığını sürdürmektedir. Sonuç olarak, sohbet yazıları okuyucuyla birebir iletişim kuruyormuş gibi bir etki yaratır ve bu yönüyle diğer yazı türlerinden ayrılır. Samimi üslubu ve akıcı diliyle geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmayı başarır.

Deneme: Deneme, bir yazarın herhangi bir konuda kesin yargılara varmaksızın, sanki kendi kendisiyle konuşuyormuş gibi samimi bir üslupla

kaleme aldığı yazılardır. Bu yazılarda, “ben”li anlatım öne çıkar ve yazara özgü bir bireysellik sergilenir. Denemelerde belirli bir konu sınırlaması yoktur.

Herhangi bir fikir, duygu, olay ya da izlenim, denemenin konusu olabilir. Ancak bu tür, düşünce ağırlıklı bir yapıya sahiptir ve yazar, anlattıklarını kanıtlama zorunluluğu hissetmez. Bu durum, denemenin rahat ve özgür yapısını belirginleştirir. Yazarın kişisel dünyası, duygu ve düşünceleri, hayata dair gözlemleri, dünya görüşü ve yaklaşımı denemede ön plandadır.

Bu türde öznellik esas alınır. Yazar, kendi bakış açısıyla okuyucusunu düşünmeye sevk eder; ancak kesin doğrular ya da genellemeler sunmaz. Denemenin en dikkat çekici özelliklerinden biri, samimi ve etkileyici bir anlatım diline sahip olmasıdır.

Günlük konuşma dili ile edebi dilin birleşimiyle oluşturulan bu yazılar, okuyucuya bir dostun içten sohbeti gibi gelir. Sonuç olarak, deneme, düşünce, bireysel görüşlerin ve hayata dair sorgulamaların özgürce ifade edildiği, edebi bir türdür. Yazarın içsel yolculuğunu okuyucuya aktarırken, aynı zamanda okuyucunun da kendi düşünce dünyasında bir yolculuğa çıkmasını sağlar.

Eleştiri (Tenkit): Eleştiri, bir sanatçı ya da eserin olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koyarak değerlendirme amacı güden yazı türüdür. Bu yazıları kaleme alan kişilere eleştirmen ya da münekkittir denir. Eleştirinin temel amacı, ele alınan eser veya kişinin gerçek değerini tespit ederek okuyuculara rehberlik etmektir.

Eleştirilerde, değerlendirme ve yargılamalar sağlam bir temele dayandırılır. Eleştirmen, görüşlerini kanıtlarla destekler ve bu kanıtları eserin içeriği, biçimi ya da sanatçının ifade yeteneği gibi unsurlar üzerinden tartışır. Böylece eleştiri, okuyucunun ya da izleyicinin esere daha bilinçli bir şekilde yaklaşmasını sağlar.

Eleştiri yazıları, kullanılan yöntemlere göre farklı türlere ayrılır. İzlenimsel (empresyonist) eleştiri, eleştirmenin tamamen kendi izlenimlerine ve duygularına dayanarak yaptığı değerlendirmelerdir. Bu yöntemde öznellik ön plandadır. Öte yandan, nesnel (bilimsel) eleştiri, eleştirmenin eseri daha

bilimsel bir yaklaşımla, belirli ölçütlere göre inceleyip değerlendirdiği türdür.

Eleştiri, edebiyat başta olmak üzere sanatın tüm dallarında büyük bir öneme sahiptir. Sanatın gelişimi, nitelikli eleştirilerle doğru orantılıdır. Eleştirmen, sadece bir değerlendirici değil, aynı zamanda sanat ve toplum arasında bir köprü işlevi gören kişidir.

Sonuç olarak, eleştiri hem sanatçıların kendilerini geliştirmesine yardımcı olan yapıcı bir geri bildirim aracı hem de okuyucuya veya izleyiciye eseri daha derinlikli bir şekilde değerlendirme olanağı sunan bir rehberdir. Sanat ve edebiyat dünyasında eleştirinin varlığı, kaliteyi artıran önemli bir unsurdur.

Röportaj: Röportaj, bir yeri ziyaret eden yazarın oradaki durumları kişisel düşünce ve gözlemleriyle birleştirerek belgelediği yazı türüdür. Bu tür yazılar, bir araştırma ya da soruşturma konusu olarak gazete ve dergilerde yayımlanır. Röportaj, bir yandan okuyucuyu bilgilendirirken diğer yandan yaşanan durumu birinci elden aktarma özelliği taşır.

Röportajların temel özelliklerinden biri, anlatılanların diyaloglar, tanık ifadeleri, belgeler, fotoğraflar ya da video kayıtları gibi unsurlarla desteklenmesidir. Bu, anlatılanların gerçekliğini pekiştirir ve okuyucunun yazıya olan güvenini artırır. Yazar, genellikle birinci kişinin ağzından izlenimlerini, görüşlerini ve düşüncelerini aktarır. Bu yönüyle röportaj, sadece bilgi vermekle kalmaz, aynı zamanda yazarın bakış açısını da yansıtır.

Röportajda sağlam bir düşünce ya da tez üzerine odaklanılır. Amaç, bir gerçeği ortaya çıkarmak ve bu gerçeği okuyucuya açık bir şekilde sunmaktır. Röportajlar, olayların arka planını derinlemesine inceleyen ve toplumsal sorunlara dikkat çeken yazılar olarak büyük bir öneme sahiptir.

Türk basınında röportaj, Tanzimat sonrası dönemde gelişmeye başlamış ve zamanla çok yönlü bir yazı türü haline gelmiştir. Ruşen Eşref Üneydin, Falih Rıfkı Atay, Fikret Otyam ve Yaşar Kemal gibi usta isimler, bu türde verdikleri eserlerle öncü olmuşlardır. Özellikle toplumsal ve kültürel konularda yaptıkları röportajlarla dikkat çeken bu yazarlar, türün Türk edebiyatındaki yerini güçlendirmiştir.

Sonuç olarak, röportaj; bilgi, belge ve gözlemin harmanlandığı, hem bilgilendirici hem de düşündürücü bir yazı türüdür. Gerçeği ortaya çıkarmayı amaçlayan bu tür, edebiyat ve gazetecilik arasında köprü kurarak okuyuculara geniş bir perspektif sunar.

Mülakat: Mülakat, belirli bir alanda tanınmış, uzman ya da önemli bir konuma sahip bir kişiye sorular sorma ve alınan cevapların yazılı olarak aktarılması biçiminde oluşturulan bir yazı türüdür. Bu tür yazılarda amaç, muhatabın bilgi, deneyim, düşünce ve görüşlerini okuyucuya sunarak bir konuda derinlemesine bilgi vermektir. Mülakatlar, genellikle yazarın hazırladığı soruların yanıtlanması üzerine kurgulanır.

Bu bağlamda, soruların içeriği ve şekli, mülakatın kalitesini belirleyen en önemli unsurlardan biridir. Sorular; açık, net ve muhatabın uzmanlık alanını öne çıkaracak şekilde tasarlanır.

Yanıtlarda verilen bilgiler, okuyucunun ilgisini çekebilecek biçimde düzenlenir ve sunulur. Mülakatın amacı, yalnızca bilgi sunmak değil, aynı zamanda okuyucuların muhatap kişiyi daha yakından tanımasını sağlamaktır. Bu nedenle mülakatlarda samimi bir dil kullanılır ve röportaj benzeri bir hava sezilebilir.

Yazar, gerektiğinde konu hakkında kendi düşüncelerine de yer verebilir, ancak esas odak nokta, mülakat yapılan kişinin sözleridir.

Türk edebiyatında mülakat türü, özellikle gazetecilik ve edebiyat arasındaki geçiş noktalarından biri olarak görülür. Bu türün ilk örneklerinden biri, Ruşen Eşref Ünaydın'ın ünlü yazar ve şairlerle yaptığı konuşmaların yer aldığı "Diyorlar Ki" adlı eseridir. Ünaydın, dönemin önemli isimleriyle yaptığı bu mülakatlarda, hem onları hem de düşüncelerini okuyuculara tanıtmıştır.

Sonuç olarak, mülakat; bilgi paylaşımı, deneyim aktarımı ve bir kişinin düşünce dünyasına ışık tutmayı hedefleyen, hem edebi hem de gazetecilik niteliği taşıyan bir yazı türüdür. Özenle hazırlanmış sorular ve samimi bir üslupla mülakat, okuyuculara zengin bir içerik sunar.

Haber Yazısı

1. Başlık (Manşet): Haberi özetleyen, dikkat

çekici ve etkileyici bir başlık yazılır. Başlık, genelde kısa ve vurucu olmalıdır.

"Hatay'da Geleneksel Sporlar Şenliği Başladı!"

2. Spot (Alt Başlık): Başlığı destekleyen, okuyucuyu habere yönlendiren kısa bir açıklama eklenir.

"Hatay'da düzenlenen şenlikte aba güreşi ve geleneksel okçuluk büyük ilgi gördü."

3. Giriş (Haberin Özü): Haberin en önemli unsurları, "5N 1K" kuralına uygun şekilde aktarılır. Ne oldu?, Kim yaptı?, Nerede oldu?, Ne zaman oldu?. Neden oldu?. Nasıl oldu?

"Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından organize edilen Geleneksel Sporlar Şenliği, dün Antakya Atatürk Stadyumu'nda düzenlenen açılış töreniyle başladı. Şenlikte aba güreşi, okçuluk ve cirit gibi sporlar sergilenirken, etkinliğe yüzlerce kişi katıldı."

4. Gelişme (Detaylar): Olayın arka planı, gelişim süreci ve detaylar verilir. Bu bölümde, bilgi ve belgelerden yararlanarak okuyucunun merakını giderecek şekilde açıklamalar yapılır.

"Şenliğin açılış konuşmasını yapan Hatay Büyükşehir Belediye Başkanı, 'Geleneksel sporlarımızı tanıtmayı ve bu mirası gelecek nesillere aktarmayı amaçlıyoruz. Sporun birleştirici gücü sayesinde şehrimizde dayanışmayı artırmayı hedefliyoruz,' dedi. Etkinlik kapsamında çocuklara yönelik atölyeler ve spor tanıtımları da düzenleniyor."

5. Sonuç (Son Gelişmeler ve Beklentiler): Haberin sonuçları veya ileriye dönük beklentileri belirtilir. Haberin genel özeti de burada yapılabilir.

"Şenlik, hafta boyunca çeşitli etkinliklerle devam edecek. Katılımcılar, geleneksel sporlarımızı deneyimleme fırsatı bulacak ve yerel kültürü yakından tanıma imkânı elde edecek."

6. Görsel veya Ek Bilgi (Varsa): Haberin etkisini artırmak için bir fotoğraf, grafik veya tanık ifadeleri eklenir.

Görsel Açıklaması: "Fotoğraf: Aba güreşi müsabakası sırasında çekilen bir kare."

Ters Piramit Tekniği: En önemli bilgiler başta, daha az önemli bilgiler sona doğru yazılır.

Bu yapı ile etkili ve profesyonel bir haber yazabilirsiniz.

